

Anthony Eden naslednik Churchilla

Viri, iz katerih je v zadnjem času angleški, za njim pa tudi ves svetovni tisk črpal vesti, da bo britanski ministrski predsednik Winston Churchill odstopil, so bili — kakor se je izkazalo — zanesljivi. V torek zvečer je v posebni avdienci pri kraljici Elizabeti II. formalno zaprosil za razrešitev od svojih dolžnosti kot ministrski predsednik. Kraljica je Churchillovo ostavko sprejela in na njegov predlog včeraj izročila uradni pečat ministrskega predsednika dosedanjemu zunanjemu ministru Anthonyju Edenu.

V ponedeljek je bil Churchill priredil slavnostni poslovilni banket, ki so se ga udeležili

kraljica s soprogom, člani vlade in parlamenta, med njimi tudi laburistični poslanci, ter Churchillovi najožji osebni prijatelji. V torek pred avdienco pri kraljici je bila seja britanske vlade, ki ji je Churchill zadnjič predsedoval in na kateri se je poslovil od svojih ministrskih kolegov.

S Churchillom, ki so ga slavili že pred nekaj meseci ob njegovi osemdesetletnici, brez dvoma odstopa ena izmed najpomembnejših političnih osebnosti naše dobe. To so izrazili tudi vsi predstavniki drugih držav, ki so mu ob njegovem odstopu izrekli svoja nedeljena

priznanja zlasti za njegov neomajni trud, da bi čim več prispeval za pomiritev med Vzhodom in Zapadom. Ne le njegovi somišljeniki po vsem svetu, tudi njegovi politični nasprotniki so si edini v oceni, da Velika Britanija danes nima človeka, ki bi bil v stanju izpolniti vrzel, ki je nastala s Churchillovim odstopom.

Popolnoma pa Churchill še ne odhaja iz političnega življenja. Vsaj do prihodnjih volitev v Veliki Britaniji bo ostal še poslanec svojega okoliša v spodnji zbornici britanskega parlamenta.

Winston Churchill in Anthony Eden, stari in novi britanski premier

Kakšni so izgledi za državno pogodbo?

V avstrijskih vladnih in drugih političnih krogih gre ves zadnji čas diskusija skoro izključno samo še o predstojećem obisku vladne delegacije v Moskvi, ki se bo pod vodstvom zveznega kanclerja ing. Raaba v ponedeljek podala na pot. Avstrijski veleposlaniki v Washingtonu, Londonu, Parizu in Moskvi, ki jih je bil zvezni kancler nedavno poklical na Dunaj, da se z njimi posvetuje o trenutnem položaju glede izgledov na doseg državnih pogodb, so se pred nekaj dnevi spet vrnili na svoja mesta. Zlasti veleposlanik Bischoff je sedaj zelo zaposlen s pripravami za obisk v Moskvi. O dr. Gruberju pa piše tisk, da je po svoji vrnitvi v Washington poročal vodilnim ameriškim osebnostim o posvetovanjih veleposlanikov z vlado.

Zvezni kancler ing. Raab je v svojem govoru po radiu v začetku tega tedna obvestil avstrijsko javnost o načrtih vladne delegacije za razgovore v Moskvi. Ponovno je poudaril, da želi Avstrija državno pogodbo, ki ji bo zagotovila svobodo in neodvisnost na vse strani in ki mora biti tudi politično, moralno in gospodarsko sprejemljiva. To stališče, je dejal zvezni kancler, bo vladna delegacija odločno zagovarjala tudi v Moskvi in na pričakovani četverni konferenci velesil, na kateri naj bi spet obravnavali državno pogodbo.

Po mnenju zveznega kanclerja bo v Moskvi govora o bistvu o štirih točkah, in sicer o umiku zasedbenih čet, o načinu, kako naj Avstrija zagotovi, da ne bo pristopila nobenemu vojaškemu paktu in ne dopustila tuja oporišča na svojem ozemlju, o avstrijski zahtevi po popolni gospodarski samostojnosti brez vezanih rok na eno ali na drugo stran in končno o vprašanju garancije proti ponovnemu „Anschlussu“.

Glede umika zasedbenih čet bo avstrijska delegacija zagovarjala stališče, da mora biti rok za umik čim krajši. Zvezni kancler sma-

tra, da tudi ne bo težko najti načina, kako naj Avstrija ponovno izrazi in svečano zagotovi svojo pripravljenost ne pristopiti nobenemu vojaškemu paktu in ne dopuščati tujih oporišč na svojem ozemlju. Najtežje bo vprašanje garancije proti „Anschlussu“, ker po mnenju vlade ne sme Avstriji nalagati nobenih obveznosti, ki bi omejevale njeno suverenost. Garancija naj bi bila izrečena na čim bolj enostaven in nedvoumen način ter naj bi takoj in avtomatično stopila v veljavo.

Veleposlaniki zapadnih sil na Dunaju so v torek izročili zveznemu kanclerju enake note, v katerih izražajo upanje, da nudijo sovjetski predlogi dejanske izgleda za vzpostavitev

avstrijske svobode in neodvisnosti. Iz treh not je pa tudi razbrati, da do rešitve vprašanja državne pogodbe na osnovi enostranskega sporazuma med Avstrijo in Sovjetsko zvezo ne more priti. Prav tako note vsebujejo neki pasus, ki potrjuje te dni v Londonu objavljeno vest, da se hočejo zapadne velesile zoperstaviti sovjetski zahtevi po garanciji za avstrijsko nevtralnost. Zapadne sile menijo, da bi s predpisom, da mora Avstrija biti nevtralna, kršili njeno neodvisnost, da po lastni uvidevnosti vodi svojo politiko. Očitno se pri tem zapadne sile ne ozirajo na ponovno zagotovljeno pripravljenost Avstrije same, da se hoče držati izven vseh vojaških zvez.

Generalni sekretar Unije narodnostnih skupin je obiskal Koroško

Ob priliki svojega povratka z informativnega potovanja po Južnem Tirolskem, v Trstu, v grški Makedoniji in v Jugoslaviji sta generalni sekretar Federalistične unije evropskih narodnostnih skupin P. Skadegard in njegova žena Jutte Skadegard kot poslovodkinja omenjene mednarodne organizacije obiskala Koroško, da v imenu Unije navežeta stike tudi z našo slovensko narodnostno skupino. Kot gosta Zveze slovenskih organizacij sta imela v dnevi od 3. do 5. t. m. priložnost, da sta v Celovcu v razgovorih s posameznimi predstavniki naših narodnih organizacij spoznala problematiko našega narodnostnega vprašanja. Razgovorom je prisostvoval tudi č. g. prelat monsignor Valentin Podgorc.

V spremstvu predsednika ZSO dr. Francija Zwitterja sta obiskala tudi nekatere naše kraje, da spoznata zemljo in ljudi. Iz Celovca sta vplivna funkcionarja te mednarodne organizacije, ki se naslonjena na Evropski svet bavi predvsem z vprašanji evropskih narodnostnih skupin, odpotovala direktno domov na Dansko. Njun kontakt s koroškimi Slovenci je prvi kontakt Unije s kako slovansko manjšino v Avstriji.

Našemu uredništvu je generalni sekretar Unije narodnostnih skupin radevolje odgovoril na vrsto vprašanj v zvezi z njegovim obiskom na Koroškem in cilji, ki si jih je zastavila ta mednarodna organizacija. Objasnili nam je, da je izšla pobuda za ustanovitev Unije leta 1949 iz vrst zastopnikov bretonske narodnostne skupine v Franciji in da ima včlanjenih že mnogo organizacij najrazličnejših narodnostnih skupin v zapadnoevropskih državah. Unija se zavzema za narodnostne pravice in za ohranitev kulture in jezika evropskih narodnostnih skupin. Vključena je v evropsko federalistično unijo in skuša pri Evropskem svetu doseči ustanovitev manjšinskega biroja.

Na vprašanje o vtisih z obiska Koroške je g. Skadegard odgovoril, da je razpravljal z zastopniki slovenskih organizacij o položaju na Koroškem in da bo pozneje vzpostavil na Dunaju stik s pristojnimi oblastmi. Kakor marsikod drugje je tudi dobil vtis, da je v Avstriji še premalo razumevanja za to, da je spoštovanje pravic malih narodnostnih skupin predpogoj za izgradnjo miroljubne Evrope. Poudaril je, da se narodnostno skupino ne sme smatrati za tuje telo v državi, marveč za samo po sebi razumljivi del evropske skupnosti narodov. Po njegovem mnenju je treba graditi Evropo na podlagi evropskih narodov ne pa samo na podlagi držav.

Za krepitev socialističnega gibanja na Tržaškem

Po podpisu jugoslovansko-italijanskega sporazuma o Trstu je nastal tam povsem nov položaj seve tudi z ozirom na politične perspektive naprednih socialističnih sil med tržaškimi Italijani in Slovenci. O tem novem položaju je minulo nedeljo razpravljala tudi glavni odbor Osvobodilne fronte za Tržaško ozemlje ter še enkrat pregledal svoje delovanje v raznih obdobjih med vojno in po vojni.

Predsednik glavnega odbora Franc Štoka je med svojim govorom poudaril, da je bila ravno z delom Osvobodilne fronte uresničena zamisel slovensko-italijanskega bratstva, kar sodi brez dvoma med največje politične pridobitve na Tržaškem. Poudaril je tudi, da se Tržaški Slovenci v novih političnih pogojih ne smejo izolirati od celotnega političnega življenja v Italiji, ker bi bilo samo o korist italijanskim reakcionarnim silam, če Slovenci v Italiji ne bi dobili zaveznikov, ki bi jih podpirali v borbi za njihove pravice.

Na Tržaškem so že postavljene osnove za ugodni razvoj širokega socialističnega gibanja, je nadaljeval predsednik Štoka. Zato mesto članov Osvobodilne fronte, ki imajo dolgoletne izkušnje v borbi za socialistična načela, v sedanjem položaju ne more biti drugje, kot skupno z naprednimi Italijani v vrstah socialističnih sil. Samo v prijateljstvu in skupni borbi z italijanskimi delavci imajo tržaški Slovenci gotove perspektive za svoj narodnostni obstoj in za uspešno ter učinkovito borbo za doseg pravic delovnega ljudstva.

Glavni odbor je na svoji seji prišel do zaključka, da je potrebno, da tržaški Slovenci aktivno sodelujejo v socialističnem gibanju, hkrati pa, da se v okviru slovenske gospodarsko-kulturne zveze še posebej zastavljajo za svoje narodnostne, kulturne in gospodarske pravice. V tem smislu je končno glavni odbor pozval vse članstvo, naj z aktivno vključitvijo doprinese svoj delež za širok razmah in krepitev socialističnega gibanja na Tržaškem.

Avstrijski veleposlaniki pri štirih velesilah v razgovoru z zveznim kanclerjem. Od leve proti desni: dr. Schwarzenberg (London), dr. Gruber (Washington), ing. Raab, Bischoff (Moskva) in Vollgruber (Pariz).

Vsem naročnikom, bralcem in prijateljem želimo
prijetne velikonočne praznike!

Slovenski vestnik
Uredništvo in uprava

Nestrpneži spet rovarijo

Po obisku prosvetnega ministra na Koroškem je umetno razpihana gonja proti dvojezičnim šolam počasi zamrla. Samo v Podkrnosu in v Škočidolu je organizatorjem „šolskih štrajkov“ in pobudnikom „protestov“ staršev še uspelo nekaj časa razburjati in podžigati šovinistične strasti. Čim pa so se tudi tu unesli posamezni rogovileži, posebno pa, ko po znanih ugotovitvah prosvetnega ministra klerikalno-nacionalističnemu tisku ni več kazalo, da bi v nedogled vrtil svojo obrabljeno ploščo z zlaganim refrenom o „pravici staršev“, je bilo na mah konec vsega hrupa in krika o posiljevanju večine prebivalstva.

Mar ni to znamenje in dokaz, da večina razsodnega prebivalstva po naših krajih ne glede na jezikovno in narodnostno poreklo ne čuti samo iz sebe nobene potrebe po odrievanju slovenščine iz šol, kjer ji je itak odmerjen le sorazmerno skromen kotic, in da tudi večina trezno mislečih ljudi nemškega jezika, ki živijo v dnevnem dotiku in skupnosti z našim ljudstvom, smatra dvojezično šolstvo na ozemlju, kjer sta v uporabi oba deželna jezika, za pametno ureditev, ki služi mirnemu sožitju in hkrati osnovnim nacionalnim potrebam obeh narodov v deželi.

Nedvomno ima pretežna večina prebivalstva tega ozemlja v dnevnem življenju vse drugačne skrbi in potrebe, kakor pa nacionalistično razgrajanje in šovinistično hujskanje enega naroda proti drugemu. Doslej se je še vedno pokazalo, da čutijo to potrebo samo tisti poklicni politični hujskaci, ki so za to kupljeni in ki žive od rovarjenja proti mirnemu sožitju v deželi. To je bilo že v preteklosti tako in je tako tudi še danes.

Da tem elementom daljša doba mirnega vzdušja in narodnostne strpnosti ne gre v račun, je jasno in tudi razumljivo, ker se pač boje za upravičenost svoje eksistence. Kaj naj bi sicer počeli, ko pa so vajeni živeti od zdrave in prepira med ljudmi in sosednimi narodi. Zato se skušajo vsaj od časa do časa le nekako uveljaviti, da ne bi postalo preveč očitno, da že davno spadajo med politično šaro preteklosti.

Tokrat so dvignili glave v Pliberku. In to v doslej neobičajnem okviru, namreč na občnem zboru krajevne podružnice organizacije „Kärntner Landsmannschaft“. Po klerikalni Volkszeitung povzemamo, da „je nekaj članov te organizacije pokazalo na težko škodo, ki jo trpijo njihovi otroci zaradi sedanje šolske uredbe“. Menda „so tudi poudarili, da v Pliberku ni bilo pred letom 1945 nobenih drugih šol razen nemških in da Pliberčani odklanjajo dvojezično šolo“.

Ni točno znano, koliko članov ima pliberška podružnica „Kärntner Landsmannschaft“, domačini v Pliberku pravijo, da jih ima samo peščico. Zato se postavlja vprašanje, s kakšno pravico govori celo peščica te peščice v imenu vseh Pliberčanov?

Pa še eno vprašanje se v tej zvezi postavlja. V kolikor je javnosti znano, ne spada v de-

lokrog „Kärntner Landsmannschaft“, da se pričena vključevati v šovinistično gonjo proti obstoječi zakoniti ureditvi dvojezičnega šolstva. V kolikor vemo, bi se morala po svojem statutu baviti z določenimi kulturnimi nalogami. Mar smatra po vzoru nekdanjih „Kulturträgerjev“ pouk in znanje obeh jezikov, ki sta na Koroškem doma že nad tisoč let, za nekulturno zaostalost še iz babilonskih časov, ki jo je treba odpraviti?

Glede poudarjanja, da v Pliberku pred letom 1945 ni bilo nobenih drugih šol razen nemških in da bi po tej čudni logiki moralo za večno tako ostati, si usojamo samo skromno vprašanje v premislek. Ali je „Kärntner Landsmannschaft“ res mogla prezreti, da se je leta 1945 v svetu, v Evropi, v Avstriji, na Koroškem in do neke mere le tudi v Pliberku marsikaj temeljito spremenilo. Med temi spremembami je prav gotovo najbolj razveseljiva ta, da je bil zrušen tretji rajh in njegov krvavi nacizem. Če kdo še danes za njim žaluje in bi si želel njegovega povratka, naj ima vsaj toliko poguma, da to odkrito pove, nikakor pa naj se ne skriva za firmo kulture, zlasti še, če se pred letom 1945 ni sramoval razodevati svojo fašistično nekulturo.

Ni nobena tajnost, da je tudi v Pliberku še nekaj ljudi, ki jim niso kaj prida vseč spremembe, ki jih je prineslo leto 1945. Ti ljudje so se pač bolje počutili o minuli dobi nasilja,

ko je imela gotova „elita“ svobodo samovoljnega gospodovanja nad drugimi. Ostanom teh časov se zdijo demokratične oblike odnosov med ljudmi že zaradi tega nasilje, ker jim onemogočajo nekdanji gospodovalni položaj. Zato proglašajo tudi delno enakopravnost obeh jezikov v koroških dvojezičnih šolah za „jezikovno nasilje“.

Nočemo razglabljeti o tem, zakaj smatra tudi sedanjí pliberški okrajni načelnik ÖVP, gospod Metnitz, dvojezično šolstvo za „jezikovno nasilje“, kot ve povedati nedeljska Volkszeitung v poročilu o „protestu odposlancev staršev pliberškega okraja proti jezikovnemu nasilju“. Malo čudno se vsekakor sliši, da se ob tej priliki postavlja ta gospod kot besednik domovini zvestega prebivalstva. Še bolj čudno pa je, če se štulijo celo v vrste „staršev“ ljudje, ki jih ljubi bog ni obdaril niti z enim otrokom. Zares, nekoliko svojevrstna „Elternschaft“, čeprav ji že od zibelke dalje botruje sam gospod Mayrhofer. Kar pa je v tej zvezi miroljubni javnosti še manj razumljivo, je okoliščina, da daje rovarjenju proti obstoječi šolski uredbi potuho uradnik ÖVP-jevskega državnega sekretarja v notranjem ministertvu, katero nima niti s splošnim niti z dvojezičnim šolstvom nobenega opravka, marveč je njegova dolžnost predvsem ta, da skrbi za javni red in mir in za izvajanje veljavnih zakonitih predpisov.

Osnutek novega zakona o splošnem socialnem zavarovanju

Novega velikega zakona o splošnem socialnem zavarovanju smo se v zadnji številki našega lista na kratko dotaknili. Novi zakon, katerega osnutek je izготovilo ministertvo za socialno oskrbo, bo parlamentu predložen v poletni sezoni. Doslej je obširno področje socialnega zavarovanja razcepljeno v nešteti pravnih predpisih, ki izvirajo še deloma iz stare monarhije, prve republike in iz časa nacistične zasedbe, ter v vrste zakonov, ki so bili sklenjeni od leta 1945. Vsi številni različni predpisi so celo za strokovnjake nepregledni.

Nov zakon bo poenostavljen ter bo vso pravno področje socialnega zavarovanja zajeto v pet sto paragrafih. Mnogo predpisov, ki so dobri in uporabni, bo ostalo, marsikaj, kar se je v razvoju že preživelo, pa bo spremenjeno. Najvažnejši del v novem zakonu je pokojninsko pravo za delavce in nameščence v privatnem gospodarstvu.

Prvi del novega zakona urejuje veljavnost in obseg treh panog socialnega zavarovanja, namreč bolezensko, nezgodno in pokojninsko zavarovanje. Najpomembnejša novost v tem zakonu je sprememba dosedanjega rentnega zavarovanja v pokojninsko zavarovanje. V bodoče torej tudi za delavce in nameščence v zasebnem gospodarstvu ne bo govora o rentah in rentnikih, temveč o pokojninah in upokojencih. S tem bo tudi tem delojemalcem, kakor javnim nameščencem priznana pravica za zagotovljeno starostno zavarovanje.

Tem panogam socialnega zavarovanja bodo po osnutku pripadali kot doslej vsi delavci, nameščenci in učenci v privatnem gospodarstvu, nadalje zdravniki, ki so na praksi v bolnišnicah, po večini vsi delavci na domu, babice, samostojni, torej nenaščenci bolniški strežniki, učitelji, vzgojitelji ter glasbeniki, v kolikor sami ne zaposlujejo nobenih nameščencev. Nekaj poklicnih skupin bo v socialno zavarovanje novo vključenih, med temi otroci samostojnih obrtnikov, ki so zaposleni v obratih svojih staršev tudi tedaj, če ne prejema nobene denarne plače. Novi zakon bo nudil zaščito tudi ose-

bam, ki so bile doslej izključene od prednosti socialnega zavarovanja, na primer predvsem otrokom, ki so zaposleni v obratih staršev, kakor v kmetijstvu in rokadeltstvu.

Od popolne zavarovalne dolžnosti bodo na primer izvzeti zakonci ali starši imetnikov obratov, vendar ostane v veljavi nezgodno zavarovanje za družinske člane v kmetijstvu. Nekatere skupine delojemalcev v splošnem zavarovanju bodo le delno zavarovane, ker imajo posebne ustanove za pokojninsko zavarovanje.

Krog v splošnem socialnem zavarovanju zaščitene osebe bo tudi v bodoče daleč presegal stanje direktnih zavarovancev, to je delavcev in nameščencev. Zakonske žene in tudi za zaslužek nesposobni zakonski možje, nadalje zakonski in nezakonski otroci, pastorki in rejenci ter vnuki, bodo pod gotovimi pogoji kot doslej imeli pravico na uslužnosti bolniških blagajn; med temi otroci in vnuki do 18. leta starosti, če pa študirajo ali zaradi boleznih ničesar ne zaslužijo, celo do 24. leta. Nekoliko zboljšana je tudi določba za matere, sestre ali hčere, ki bodo prav tako deležne zaščite bolniškega zavarovanja.

Na 1000 aktivnih delojemalcev 380 rentnikov

Ob koncu leta 1954 je bilo v Avstriji 366.961 direktnih rentnikov, to so invalidi, za delo nesposobni in stari odsluženi delojemalci. K tem je treba prišteti 191.657 vdov in 112.706 sirot in znaša tedaj skupno stanje rentnih upravičencev 671.324. Na 1000 v aktivnem poklicu stojčih delojemalcev pride tedaj preko 380 rentnih upravičencev.

Iz poročila zavarovalnice za nezgode je razvidno, da se je minulo leto primerilo 203.000 delovnih nesreč. Iz tega poročila tudi sledi, da se primeri vsako delovno uro povprečno 81 delovnih nesreč in vsak delovni dan tri nesreče s smrtnim izidom. V socialnem zavarovanju je zaposlenih 89 odstotkov vseh praktičnih zdravnikov.

Akcija za nakup električnega orodja na obroke ni vzbudila pričakovanega zanimanja

Zveza avstrijskih elektrarn je pred kratkim objavila, da je bilo leta 1954 priključenih okoli 90.000 proizvodov raznega električnega orodja.

Delavska zbornica na Dunaju k temu ugotavlja, da je bilo tega orodja le tretjina nabavljena v okviru akcije za električno orodje in instalacije. Ta akcija je sicer nudila znatne ugodnosti odplačevanja na obroke, vendar je kljub temu v zadnjem času promet na tej podlagi znatno nazadoval, čeprav ima prebivalstvo slej ko prej velik interes za dobro in poceni električno orodje v svojih obratih. Delavska zbornica pripisuje ta pojav različnim vzrokom. Zanimanje trgovcev za to akcijo je po-

pustilo, ker so dobički pri uvoženem električnem orodju mnogo višji kakor pri tuzemskem, ki edino pride v poštev v okviru akcije. Inozemske proizvajalne tvrdke električnega orodja namreč že nekaj časa dovoljujejo trgovcem večje popuste, ki dosega do 38 odstotkov, dočim dobijo trgovci, veliki in mali, pri orodju v okviru akcije samo do 30 odstotkov rabata. Delavska zbornica iz tega sklepa, da bi morale proizvajalne tvrdke v okviru akcije za električno orodje znižati cene. Zanimanje kupcev za to akcijo bi postalo večje, če bi se jim nudile ugodnosti pri cenah.

V okviru akcije za električno orodje naj bi se prodajalo samo blago najboljše stopnje ko-

Beograd. — Državni sekretariat za zunanje zadeve je izročil zveznemu izvršnemu svetu besedilo sporazuma o ustanovitvi Balkanske posvetovalne skupščine, da ga predloži Ljudski skupščini v ratifikacijo. Ta sporazum je bil sklenjen konec februarja na konferenci zunanjih ministrov Jugoslavije, Grčije in Turčije v Ankari.

Predvčerajšnjim, 5. aprila, so se v Beogradu začeli nadaljnji razgovori vojaških predstavnikov treh držav Balkanske zveze.

Budimpešta. — V Začetku tega tedna je madžarsko ljudstvo proslavilo 10. obletnico svoje osvoboditve izpod Horthyjevega nacizma. Slavnosti se je udeležila tudi sovjetska delegacija s predsednikom Prezidijskega Vrhovnega sovjeta maršalom Vorošilovom na čelu.

Washington. — Te dni je ameriško obrambno ministertvo priznalo, da so pri atomskih poskusih v puščavi Nevadi bili razmeroma težko poškodovani štirje vojaki. Doslej so tajili, da bi bil pri atomskih poskusih kdor koli poškodovan. Vsi štirje vojaki so utrpeli poškodbe na očeh, dva med njimi neozdravljive.

Lyon. — Za zločine, ki so jih izvršili med drugo svetovno vojno, je francosko sodišče obsodilo 7 Nemcev na zaporne kazni od 8 let do dosmrtno ječe. Vsi obsojeni so bili člani Gestapa v Marseillu, omenjene kazni pa so prejeli zaradi trpinčenja ljudi, ubijanja talcev, ropanja, požigov, aretacij in uničenja zgradb.

Kotoriba. — S pričetkom tega meseca je bil med Jugoslavijo in Madžarsko spet upostavljen železniški blagovni promet, ki je bil prekinjen leta 1950. V kratkem bodo uvedli med obema državama tudi redni potniški promet. Pred nedavnim je bila po več kot štirih letih obnovljena železniška zveza tudi med Jugoslavijo in Romunijo.

New York. — Na začetku svojega XIX. zasedanja konec marca je ekonomsko-socialni svet Organizacije združenih narodov izvolil novo predsedstvo. Za drugega podpredsednika te pomembne ustanove OZN je bil izvoljen jugoslovanski delegat Jože Brilej.

Bonn. — Nekdanjega nacističnega generala Schörnerja, ob katerega nedavni vrnitvi iz sovjetskega ujetništva je bilo mnogo hrupa, so postavili pred sodišče. Ne pa morda zaradi njegovih vojnih zločinov, marveč le v zvezi z vprašanjem njegove pokojnine.

New York. — Sovjetski znanstvenik in strokovnjak na področju atomske energije Viktor Vavilov je bil imenovan za pomočnika generalnega tajnika Mednarodne konference za uporabo atomske energije v mirnodobske namene. Svojo funkcijo v tej ustanovi, ki je del Organizacije združenih narodov, bo nastopil sredi aprila. — Generalni tajnik te ustanove, ameriški profesor Walter Whitman, je izjavil, da se bo udeležilo konference o uporabi atomske energije v mirnodobske namene, ki bo avgusta letos v Ženevi, nad 500 znanstvenikov iz 60 držav vsega sveta.

London. — Britanska vlada je minulo nedeljo dala razširiti vest — predvsem v Ameriki —, da ima Velika Britanija vrsto atomskega orožja, kakršnega verjetno v nobeni drugi državi sveta nimajo. Omenjena vest tudi pravi, da je Velika Britanija krenila povsem drugo pot kakor ZDA in druge države, kar se tiče načina atomskega oboroževanja. Kakor znano, še ni dolgo tega, ko je ministrski predsednik Churchill povedal svetu, da ima tudi Anglija vodikovo atomsko bombo in da je le-ta baje mnogo močnejša kakor doslej znano atomsko orožje.

ristnosti in dobre kvalitete. Ni vse orodje, ki je zajeto v to akcijo, najvažnejšega pomena za gospodinjstvo. Trenutno so v teku pogajanja o novem seznamu električnega orodja in v tej zvezi zahteva zbornica, da iz akcije za električno orodje izključijo vse negospodarsko orodje ter da bodo prodajali le najboljše blago po ugodnih cenah in možnosti za odplačila na obroke.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Avstrijski izvoz jekla in železa

Skupno je eksportirala avstrijska montanska industrija v letu 1954 831.000 ton jekla in železa. Od tega je bilo 293.000 ton sirovega železa in 25.000 ton jekla, ostalo pa razne vrste železa. Valjanega železnega odnosno jeklenega materiala je bilo izvoženega 405.000 ton.

Živo srebro iz Italije

Italijanski centralni statistični urad v Rimu sporoča, da je Italija samo v mesecu januarju letos izvozila 86 ton živega srebra.

Ameriška proizvodnja cigaret pada

V primerjavi z letom 1953 se je ameriška proizvodnja cigaret lani zmanjšala za 5 odstotkov, napram letu 1952, ko so producirali rekordno število 402 milijardi cigaret, pa celo za 8 %. Vzrok zmanjšanju proizvodnje cigaret je bil zlasti v povisanih cenah in v poživljeni propagandi o škodljivosti tobaka za zdravje.

Da ne bi padle cene . . .

. . . bodo letos v Braziliji zažgali predvidoma šest do sedem milijonov vreč kave, ker pridelek obeta 1954/55 tako velik presežek, je v New Yorku izjavil brazilski eksporter za kavo Jabour. V Braziliji so že med leti 1932 do 1940 uničili okoli 80 milijonov vreč kave, da bi vzdržali visoke svetovne cene.

SLOVENSKI vestnik V SLIKI

Reportaža iz Podravelj

Kulturna prireditev ob zaključku šolskega leta na kmetijski šoli v Podravljab je privabila mnogo ljudi iz vseh naših krajev. Častni gostje (slika na desni zgoraj), udeleženci v nabito polni dvorani (spodaj v sredini) pa tudi domači podraveljski šolarji (desno spodaj), ki so se gnetli ob strani tik pred odrom, so z zanimanjem in v veselem razpoloženju sledili pestremu programu.

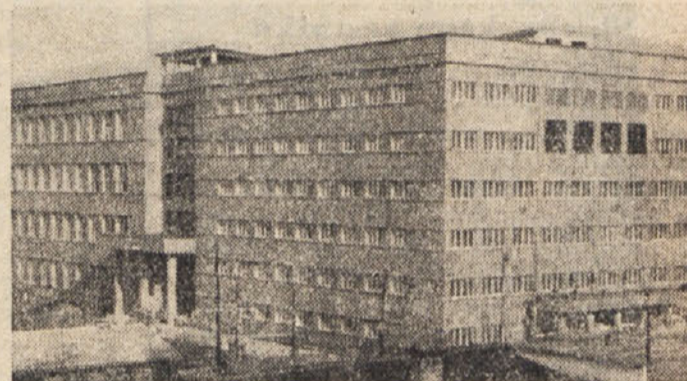

Gojenci slovenske kmetijske šole so uprizorili dve veseloigri: Linhartovo „Zupanovo Micko“ (levo v sredini) in Nušičevega „Analjabeto“ (levo spodaj). Pevski zbor podraveljske šole (levo zgoraj) je ubrano zapel več narodnih in umetnih pesmi, zbornični svetnik Janko Ogris (v sredini spodaj) pa je ob koncu čestital gojencem, prvim absolventom in učiteljskem zboru k doseženim uspehom.

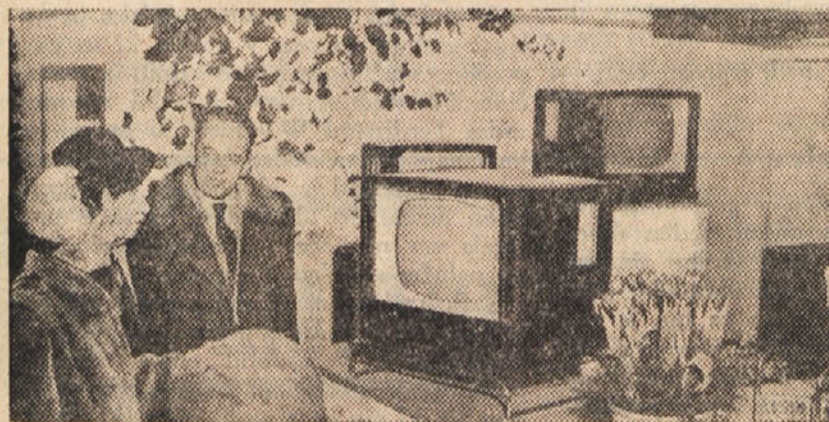

Okno v svet

Levo: Poslopje dunajske Državne opere, ki je bilo med vojno hudo poškodovano. Zunanja obnovitvena dela so malone dokončana. Ko bodo jeseni zaključili tudi notranjo obnovo, bo 5. novembra slavnostna otvoritev. Za prvo javno predstavo bodo stale vstopnice od 20.— do 5.000.— šil.

Levo spodaj: Na minulem dunajskem pomladanskem velesejmu so že razstavljali televizijske (radio-gledne) aparate avstrijske proizvodnje. (AND)

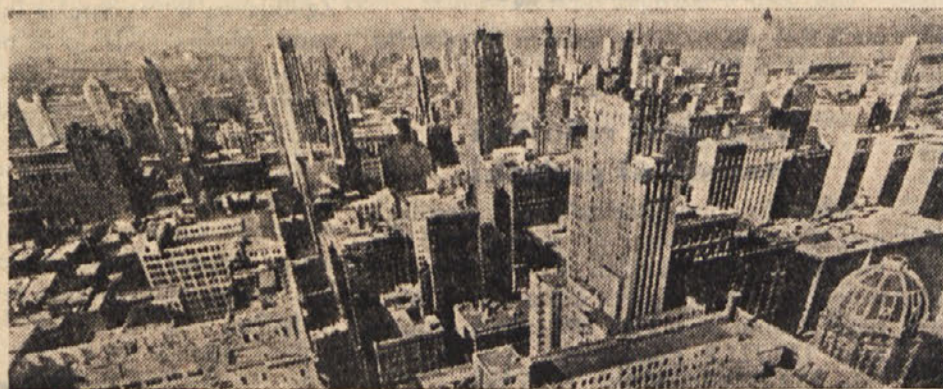
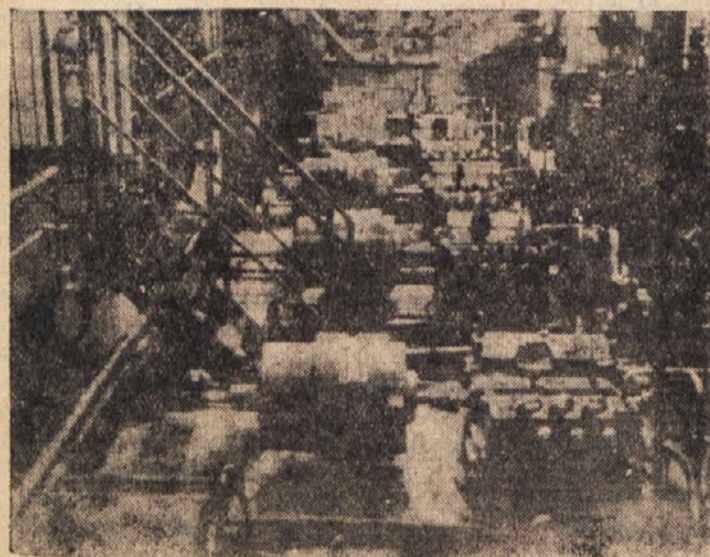

Zgoraj: Mnogo novega je že bilo zgrajenega po vojni v Ljubljani. Ena izmed največjih in hkrati najmodernejših novih stavb pa bo brez dvoma palača PTT (poštne, telegrafske in telefonske uprave).

Levo: Letalska tovarna „Letov“ v Ljubljani je v začetku tega leta dogradila novo športno-turistično letalo, ki ga je konstruiral rektor ljubljanske univerze dr. ing. Anton Kuhelj. Vsi deli novega letala, tudi motor, ki ima moč 160 konjskih sil, so domačega izvora.

Spodaj: Zanke iz vesoljstva lovijo in merijo v Ameriki s takimi ogromnimi radijskimi „daljnogledi“. (AND)

Spodaj: Uporaba atomske energije v miroljubne namene more biti človeštvu samo koristna. Prvi uspeh na tem področju je imela Sovjetska zveza s prvo atomsko električno centralo, katere notranjost kaže naša slika.

Zgoraj: Morda še bolj kot največje mesto v Ameriki in na svetu sploh, New York, je drugo največje mesto v Združenih državah Amerike Chicago „mesto nebotičnikov“. Naša slika predstavlja eno najbolj zanimivih fotografij tega mesta, posneto iz razmera nizko letčega letala.

KOLENDAR

Četrtek, 7. april: Veliki četrtek
 Petek, 8. april: Veliki petek
 Sobota, 9. april: Velika sobota
 Nedelja, 10. april: Velika noč
 Ponedeljek, 11. april: Veliki poned.
 Torek, 12. april: Julij
 Sreda, 13. april: Hermenegid
 Četrtek, 14. april: Justin

„Rusy-trio“ v Domu glasbe v Celovcu

Tri umetnice glasbe, ki uživajo ime in sloves pri publiku, ki je dovzetna za lepi muzikalni užitek, so minulo soboto zvečer navdušile tudi poslušalce v Domu glasbe v Celovcu. »Rusy-trio« se imenuje ta ansambl ter ga predstavljajo pianistka Magda Rusy iz Münchena,

violinistka Nada Jevdenijevičeva iz Beograda in čelistka Rose Marie Franz iz Salzburga. Vse tri so prvovrstne, nadarjene glasbene umetnice. Trio odlikuje stilistično in prefinjeno uglašena, harmonično skupna igra.

Umetniška muzikalnost, odlično tehnično znanje in obvladanje glasbil je tudi celovško publiko navdušilo, le škoda, da je bila srednja koncertna dvorana le na redko zasedena. Navzoči pa so z živahnim pritrjevanjem izražali svoje občutke lepo posredovanim odlomkom iz kompozicij Roberta Schumana, Antona Dvořaka in Johana Halvorsena. Odlični »Rusy-trio«, ki si je osvojil priznanje v evropskem glasbenem svetu, je zapustil tudi v Celovcu globok in nepozaben spomin.

Razgovor bralcev Slovenskega vestnika

V bivši Mačkovi hiši v Pliberku je bil minulo nedeljo posrečen razgovor bralcev Slovenskega vestnika. Udeležili so se ga skoro vsi povabljeni, le nekateri so se oprostili, ker so bili zares zadržani, ko so imeli na primer v istem času v gostilni pri Brückenwirtu lovci svoje zborovanje in pregled ter ocenjo trofeje.

Razgovor se je po kratkih uvodnih besedah razvil v zanimivo in koristno razpravljanje o našem listu, ki je postal v mnogih družinah srčna zadeva in bi ga ne mogli več pogrešati. V medsebojnem prostem pomenku, ko so navzoči v splo-

ŽGANE PIJAČE? — PELIKAN!

šnem izrazili svoje zadovoljstvo z listom, kakršen je doslej, so padle še upoštevanja vredne pobude iz katerih je bilo sklepati, da se bralci živo zanimajo za list in da ljudje z njim živijo.

Zastopnik uredništva iz Celovca je z veseljem sprejel na znanje navodila in pobude ter zagotovil, da bo iznešene misli sporočil na merodajnem mestu in bodo prešle tudi v prakso, da bo Slovenski vestnik še bolj in ves naš list.

Cene na celovškem tedenskem trgu

Naše gospodinje in kmetice na deželi vedno zanima, kakšne so cene drobnih življenjskih potrebščin na celovških sejmih. Od časa do časa jim hočemo s temi podatki ustreči. Tržni dan v četrtek minulega tedna je bil v znamenju predvelikonocnega časa ter so kmetje iz okolice pripeljali na trg poleg množin jabolk in raznih mok tudi že prekajeno meso ter so ga prodajali s kostmi kilogram po 28 šilingov, brez kosti pa po 32 do 34 šilingov. Jajca so prodajali po šiling komad, proti poldnevu pa po 95 in tudi po 90 grošev. V ostalem so bile cene naslednje: redkvice po S 2,— in drobnjak po S —,50 zvitek, sveža italijanska cvetača glava po S 4,— do 5,—, solata berivka po S 20,— za kg, banane od S 12,— do 13,— za kg, ena limona po S —,80, glavna solata po S 10,—, endivija po S 7,—, krompir po S 1.20 do 1.30, rdeče zelje in holandski kapus po S 6,—, por po S 7,—, zelena po S 6,— do 7,—, črna redkev po S 4,—, fižol po S 4,—, čebula po S 4,—, česen

SLOVENSKI

Po naši zemlji**Borovlje**

V naši občini je razpisana služba pisarniške moči za naš občinski urad. Kot prosilci ali prosilke pridejo v poštev avstrijski državljani, ki so zanesljivi, telesno in duševno zdravi in so končali trgovsko šolo. Namestitev je pogojna na eno leto poskusne službene dobe. Po zadovoljivo prestani poskusni dobi sledi pogodbeni namestitev pod pogojem, da prosilec položi izpit o občinski službi. Prosilci za to službo naj predložijo pri mestnem občinskem uradu lastnoročno spisano prošnjo z življenjepisom in naj priložijo šolska spričevala ter spričevala o dosednji praksi. Prošnje morajo biti vložene do 15. aprila 1955. Pozneje vpslane ali pomanjkljivo opremljene prošnje ne bodo upoštevane.

V uradnem razpisu za službo sicer ni naveden pogoj, naj bi obvladali oba deželna jezika, vendar smatramo za samoumevno, da je to za bodočega nameščenca v naši občini potrebno.

Celovec

Letalski športni klub v Celovcu je priredil minulo nedeljo veliko tombolo na prostoru pred gimnazijo. Zanimanje za prireditve je bilo ogromno ter so razprodali 25.000 srečk, toda še niso mogli vsem ljudem ustreči. Vse pričakovanje množice je bilo na tomboli osredotočeno na glavni dobiček, ki ga je predstavljal osebni

tovi porabno osebno sliko. V avtomat je treba vreči 5 šilingov ter se postaviti ali vsesti za posnetek. Čim pade denar v avtomat bliskne žaromet in v trenutku je posnetek izveden. Traja samo minuto in avtomat še izloči iz sebe sliko, ki je primerna tudi za potne liste in druge izkaznice.

Blato in Šmarjeta

Kar zaporedoma lahko beležimo dva vesela dogodka, ki sta se minuli teden primerila v dveh znanih naših družinah. Pri županu na Blatu, pri p. d. Črčuju se je rodil krepak sin in spet za enega fanta pomnožil družino. Pa tudi mlademu Koleniku in ženi v Šmarjeti pri Pliberku se je rodil fant-naslednik. Oba dogodka so v družinskih krogih lepo proslavili. Čestitamo!

Žvabek

Toronto je daleč preko oceana in je največje mesto v Kanadi ter šteje približno milijon prebivalcev. V glavnem govorijo v tem mestu angleško. V to milijonsko mesto se je lani marca preselila Rezika Krištofova iz znane Stogartove družine v Žvabeku. Tja preko morja jo je povabil njen bratranec Peter Urbanc, lastnik pomembnih gospodarskih pisarn v Kanadi. Rezika naj bi mu bila kuharica in pestunja male hčerke.

Toda, ko se je Rezika iz Koroške spre-

Slovensko prosvetno društvo „ZVEZDA“ v Hodišah

bo proslavilo

50-letnico obstoja

s posebno prireditvijo na velikonočni ponedeljek, dne 11. aprila 1955.

Prireditve bo v gostilni pri Brücklerju na Plašišču pri Hodišah s pričetkom ob 14.30 uri.

Sodelovali bodo: Gorenjski kvartet
 ter pevača solista Danica Filipič in France Koren
 pevski zbor »Leonhardsgilde«
 društveni pevski zbori iz Kotmare vasi, Škofič,
 Bilčovsa, Loge vasi in Hodiš.

Po prireditvi prosta zabava

avtomobil Fiat 600. In zgodilo se je, da je zadela vozilo 16-letna Irlinde Blümel, vajenka pri tvrdki Röschnar. Množica ji je od navdušenja iskreno vzklikala ter je dekletu, ki je iz nepremožne družine, dobiček privoščila. Dekle samo seve tudi ni moglo prikriti svoje prekipejavoče radosti. Samoumevno je, da sama ne zna voziti in nima dovoljenja za vožnjo. Kmalu nato jo je neki več šofer z njenim avtom odpeljal na dom njene matere v Gabelsbergerstrasse. Mlado deklico, ki se je ta dan sreča tako dobrohotno nasmejala, je izjavila, da bo avto prodala, ker bi ga kot vajenka ne mogla vzdrževati. Lahko pa si bo z denarjem, ki ga bo dobila za avto, drugače precej opomogla.

V Sternalle 3 v Celovcu je postavljen foto-avtomat, ki v najkrajšem času izgo-

hajala v tujem mestu, se je zaljubil vanjo pečarski mojster, po rodu Slovenec. Letos na pustni torek jo je povedel kot ženo na svoj dom, opremljen s centralno kurjavo na olje in znanimi ameriškimi pritiskalnimi, kakor osebnim in tovornim avtom, radiom, televizijo, pralnim aparatom in drugega več.

Reziki v daljni Kanadi iskreno čestitamo!

Žrelec

V potoku pri Žrelcu je gospodinja Johana Werginz prišla minuli teden skoro ob življenje. Ko je šla s svojim sinkom ob potoku, je ta ob pomladanskem dnevu skakljal okoli, pri tem pa mu je zletel nekoliko prevelik čevljev z noge v potok. Potok je bil ob tem času precej narastel. Mati je seve hotela čevljev potegniti iz vode ter se je nagnila nad potokom. Zgubila pa je ravnotežje in štrbunknila v vodo. Močna voda jo je pričela odnašati in na srečo so na obupne klice otroka prihiteli pogumni moški, ki se jim je posrečilo še pravočasno rešiti ženo, ki je bila že nezavestna. Ženin mož je hotel po tem rešitelje nagraditi, toda ti so darilo odklonili, ker jih je zavest plemenitega in lepega dejanja, že sama globoko zadovoljila, ko so rešili človeško življenje in vrnili družini mater.

Razne vesti iz Koroške

Na Koroškem je bilo ob koncu minulega leta 88.166 prijavljenih radiosprejemnikov, na področju vse države pa 1.685.270.

V Spodnjih Vogličah v občini Vrba je bil 61-letni kmet Janez Watzenig povozen z volovsko vprego. Ponesrečenega kmeta so s težkimi poškodbami prepeljali v bolnišnico za nezgode v Celovec.

Slovensko prosvetno društvo v Maloščah vabi na

kulturno prireditev

na velikonočni ponedeljek, s pričetkom ob 19. uri pri Gallobu.

Poleg domačih pevcev bo nastopil tudi Gorenjski kvartet.

Po prireditvi prosta zabava.

*

SPD Malošče gostuje z veseloigro
»PRIČARANI ŽENIN«

v nedeljo, dne 17. 4. 1955 ob 20. uri pri Pušniku v Ločah,

v nedeljo, dne 24. 4. 1955 ob 14. uri pri Prangarju v Zmotičah.

K obilni udeležbi od blizu in daleč vabi
Odbor**Mokrije pri Dobrli vesi**

Minulo soboto so v Mokrijah pri Dobrli vesi ob številni udeležbi žalnih gostov iz bližnje in daljne okolice pokopali duhovnika Šturma Martina, nazadnje mestnega vikarja v Brežah.

Pred okoli štirimi tedni je bil pokojnik na obisku pri svojem bratranecu zdravniku dr. Šturmu Jošku v Sinči vesi. Pripekljal se je z motornim kolesom »Rollerjem«. Iz Sinče vesi se je hotel peljati še v Mokrije, da bi na domu pri p. d. Šturmu obiskal svoje domače. Komaj pa je zavil na cesto, ko mu je na poledeneli cesti privozil nasproti nek avto. Šturm se je hotel vozilu nekoliko izogniti, toda ga je na poledici izpodneslo, da je na mah strmoglavil ter treščil v avto. Padec je bil tako usoden, da je odnesel smrtonosne poškodbe. Zdrobilo mu je nogo in težke rane je zadobil tudi v ramenu ter še notranje poškodbe. Težko ponesrečenega so prepeljali v bolnišnico za nezgode v Celovec, kjer so ga zdravniki še štiri tedne zdravili in mu skušali rešiti življenje. Toda vse prizadevanje je bilo zaman in minuli teden je po velikem trpljenju podlegel poškodbam.

Pokojni vikar je bil svojčas kaplan pri Sv. Štefanu na Zilji, v Dobrli vesi, v Pliberku in provizor v Logi vesi. Zaradi svoje preprostosti in ljudskega obnašanja je bil priljubljen pri ljudeh, manj pa so ga marali šovinistični prenapeteži. Tem je bržkone tudi škofijstvo ustreglo, in na zadnja leta nameščalo v zgolj nemških predelih Koroške. Služboval je v Erten-dorfu v Labotski dolini in nazadnje kot mestni vikar v Brežah (Friesach).

Preostalim sorodnikom naše iskreno so-žalje!

Metlova

Pri izkopavanju nekega vodnjaka se je primerila minulo soboto težka delovna nesreča. Štiriinštiridesetletni zidar Florian Rigelnik je kopal že v okoli 20 metrov globoko izkopanom vodnjaku in nalagal gramoz in prst v vedro, ki so ga s posebno vlačilno napravo vlačili iz globočine. Pri vlačilni napravi je bil zaposlen sodar Ferdinand Woschitz, ki je pa tokrat napolnjeno vedro izpraznil in prazno spet spuščal v globočino. Naenkrat, okoli desete ure dopoldne, pa se je pretrgala vrv na katero je bilo pripeto polno naloženo vedro. Odrngano vedro je z vso silo treščilo na v jami zaposlenega Rigelnika. Z velikim naporom so potegnili Rigelnika, ki je zadobil težke notranje poškodbe iz globočine. Po prvi zdravniški pomoči, ki mu jo je nudil pliberški zdravnik dr. Fritzer, so hudo poškodovanega zidaria nemudoma prepeljali v bolnišnico v Celovec.

Žihpolje

Kmetici Mariji Jordan v Imovju v občini Žihpolje se je primerila težka nezgoda. Žena je imela opravke na sklednjju, kjer je pripravljala seno za rezanje krme. Po nesreči ji je spodletelo, da je strmoglavila navzgor. Pri padcu je odnesla težke poškodbe in prepeljati so jo morali v bolnišnico v Celovec.

„Volčji piloti“

Ko zagrne severne pokrajine zima, se jamejo nabirati na meji med Aljasko in Kanado volkovi in velika krdela. Glad jih žene na jug, tja h kanadskim in severnoameriškimi čredam govedi.

Zadnja leta so se volkovi v severnih krajih tako razmnožili, da deželne vojaške enote ne zmorejo več vsega dela. Kanadska in severnoameriška vlada sta se sporazumeli o novem ukrepu. V Seattle sta poslali vsak pet letal, ki s strojnicami

streljajo volčja krdela od srede oktobra pa tja do konca marca.

Argentina je začela že med vojno z letali pobijati kobilice. Kanadčani in Američani pa so se zdaj spravili nad volkove s hitrimi lovci. Takole pripoveduje o svojem delu eden izmed desetih pilotov lovskih letal:

Po vzletu na seattleskem letališču se po navadi obrnemo vsak v svojo smer. Jaz sem jo pred dnevi ubral proti kanadskemu Fort Dawsonu. Medtem ko so divjali v 1.900 m visokih Rocky Mountains že snežni viharji, je bil zrak nad gorskimi dolinami in stepskim svetom ves miren. Krožil sem nad pokrajino in oprezal za volkovi.

V daljavi sem opazil gomazeče sive pike. Deset, sto, tristo, kdo bi jih preštel! Že so se zbirali v krdelo, da bi jo mahnil na jug za govejimi čredami. Prav kot med drugo svetovno vojno na zahodni fronti sem se spustil nizko nad zemljo, pomeril... Že je zadržala strojnica, vol-

Š A L A

Zadnji vlak

Gospodar Gorjan pravi svojemu hlapcu: »Janez, pojdi na postajo in ugotovi, kdaj odhaja zadnji vlak proti Celovcu.«

Prešle so tri ure, preden se je vrnil Janez ves prepoten.

Gospodar, že spreobleden za odhod: »Za Boga milega, kod si se pa klatil tako dolgo?«

Janez: »Moral sem čakati presneto dolgo, pa sem vendar dočkal: pravkar je odpeljal zadnji vlak v Celovec.«

kovi so se razpršili na vse strani, precej pa jih je obležalo. Potem sem jih pustil kake pol ure pri miru, medtem pa sem oprezal drugod. Ko sem se čez čas vrnil, sem jih znova obsul s svinčeno točo. Imel sem srečo, kajti tistega dne jih je prav gotovo obležalo dobrih sto.

In naslednjega dne spet, znova in znova... V tednu dni sem rešil več sto glav govedi, če računam, da bi po trije volkovi požrli samo eno kravo.

Včasih pa doživljaš sredi stepskega sveta na Daljnem severu tudi kaj bolj romantičnega. Že večkrat me je zapeljalo, da sem pristal zaradi preproste kočice ob

robu gozda. Ko sem spoznal prebivalce v njej, sem se tako navadil na »okvare« motorja, da sem pristajal skoraj vsak dan pri kateri izmed lesenih bajt, ki sem si jih zaznamoval na zemljevidu. In kdo živi v teh hišicah ob robu gozda, daleč od mest in ljudi?

Najpogosteje sem naletel na mlade pare, ki jim starši niso dovolili zakonske zveze pa sta se zaljubljenca umaknila vsemu in se zatekla na sever, kjer delata in živita le zase in za svojo srečo. Seveda traja takšno življenje najdalje pol leta, nato pa se »skesani grešniki« vračajo k zaskrbljenim staršem.

Ceste in asfalt — nekoč in danes

Konjenik je na cestah antičnega rimskega cesarstva v enem dnevu lahko prejahal do 150 km. To je bila največja potovalna hitrost dokler se niso pojavile železnice. Omogočale so jo odlično grajene in lepo vzdrževane ceste ter postaje na vsakih 10 km, kjer so konjeniki zamenjavali utrujene konje s spočitimi.

Dandanes bi tako potovanje predstavljalo seveda le »polzevo hitrost«. Ne smemo pa pozabiti, da sta lahkota in hitrost današnjega potovanja posledica napredka tehnike. Betonske in asfaltne ceste našega obdobja so v ostrem nasprotju z blatnimi in kamnitimi cestami, ki pa jih je še vedno dovolj v vseh državah po svetu, posebno še tam, kjer je v tehniki še zaostalost velika.

Asfalt je eden tistih materialov, ki je mnogo pripomogel, da so moderne ceste tako gladke in izdržljive. V nekaterih krajih sveta ga je že narava ločila od ostalih sestavin surove nafte in izlil se je v naravne kotline, skalne razpoke ali v plasti propustnega kamnja. Ti naravni asfalti so poltrde ali trde, skoraj čiste zemeljske smole.

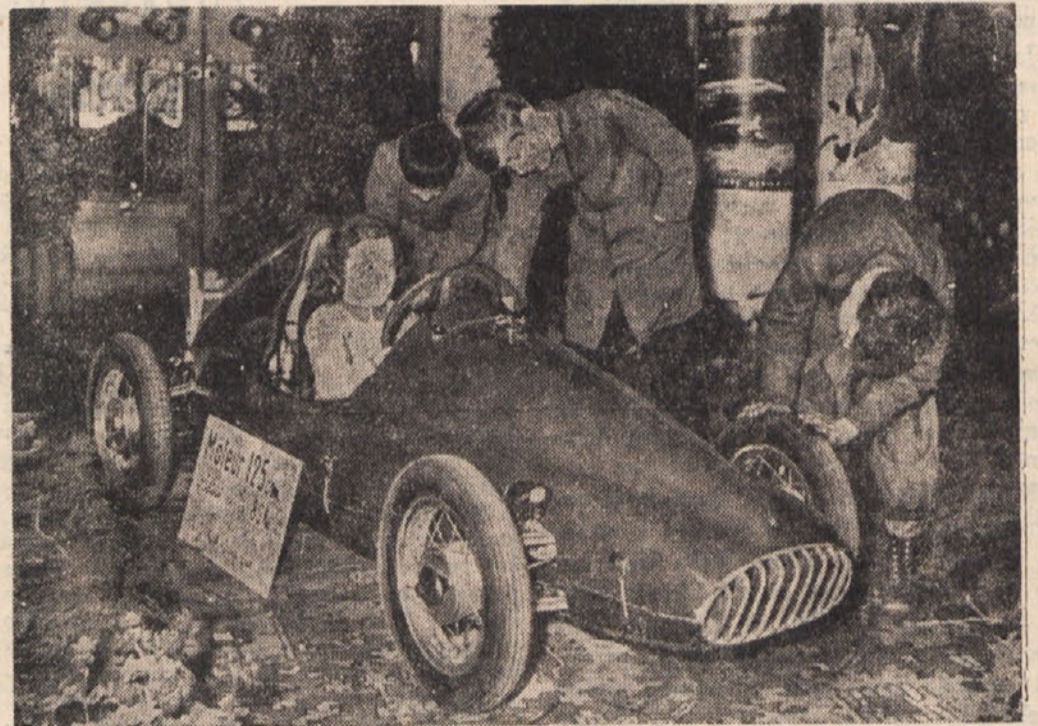
Ljudje čist naravni asfalt uporabljajo že tisočletja. Znanstveniki so ga našli v oblačilih egiptovskih mumij. Te so z asfaltom zavarovali pred vlago in uničenjem. V stari Mezopotamiji so rabili asfalt kot malto za zidanje in gradnjo cest, za barvanje in za izolacijo pred vlago. Opeko so spajali z asfaltom in arheologom se je taka opeka prej zdobila, kot da bi jo mogli ločiti.

Danes uporabljeni asfalt je po večini produkt rafinerij (čistilnic nafte) in je ostanek, dobljen s predelavo surove nafte. Rabijo ga za strešne in zidne škodle, za izdelavo barv, gume, za izolacijo proti vodi in vlagi, za pokrivanje tal, akumulatorske posode in pri izdelavi briketov (stisnjene premoga) ter še za mnogo drugih stvari. Toda najbolj razširjena in najvažnejša je uporaba asfalta za gradnjo cest.

Današnje gladke asfaltne ceste se prav-

zaprav ne razlikujejo mnogo od cest antičnega Rima. Rimljani so v gradnji cest dosegli tako visoko stopnjo, da jih dolgo časa ni nihče dosegel, kaj šele presegel. Zgradili so 372 cest v dolžini 83.000 km. Prvi so se spomnili na važnost drenaže in dobrih cestnih temeljev, poleg tega pa so kot prvi cestno površino rahlo ukrivili. V tem so za 2000 let prehiteli teorijo Teldorda in Mac Adama (po njem se imenuje cestni makadam). Tudi Rimljani so že rabili za gradnjo cest betonske mešanice, niso pa gradili cest v odsekih ali betonskih ploščah, kot jih delajo danes.

Prvi otroški autosalon . . .

... je bil nedavno v obliki posebne razstave odprt v mestu Divonne-Les-Bains v Švici. Na tej razstavi so prikazovali okoli 40 najrazličnejših otroških avtomobilčkov, in sierr prav tako navadne na nožni pogon, kakor tudi s pravimi bencinskimi in elektromotorji. Tudi model otroškega dirkalnega avtomobilčka, ki ga kaže slika, ko ga pravkar »strokovno« ocenjuje pristojna publika, je razstavljen v prvem otroškem avtosalonu. Pričujoči model ima bencinski motor 125 ccm in lahko doseže dirkalno brzino 80 kilometrov na uro. (AND)

Ivan Potrč:

7

NA KMETIH

Spominjam se, da me je to nekoč tako razjezilo, to zaklepanje v hiši, domačega pred domačim, da sem se zaletel iz same togote v hišna vrata, in bi jih takrat tudi vrgel s tečajev, da ni Lizika, ali katera je že bila v hiši, tako grozansko zavrnila, da sem se pri priči pobral in šel; znenada me je postalo sram, po celem hramu so lahko slišali. Zavoljo tega mi jih niso samo mati napeli, ampak tudi babica, ki so me imeli drugače radi. Po večerji in po molitvi, ko sva ostala z babico sama — sestre so se tisti dan kujale in so se druga za drugo pobrale v kuhinjo — so mi babica rekli, naj pustim sestre ali dekle, kakor so oni govorili, pri miru, kadar se zaklenejo.

»Aja!« sem se trmoglavil in sprenevdasto začudil, da so se babica razjezili. »Pojdi, gnusnik!« so zavpili znenada, kar ni bila njihova navada, in pokazali z roko proti vratom, nanaglo, da je molek zašklepetal, ko da bi z bičem mahnil.

Nekoč, se tudi spominjam, se je sestra Lizika peljala na nakošeni travi in se pod njivo, na klanecu, prevrnila z vozom vred.

Videl sem, kako se je voz z garcami počasi nagnil, se poslonil na spodnji vratnik, Lizika pa se je uvela z glavo naprej na roke, se prekopicnila in pri tem vse pokazala.

Murščka, ki je šla za vozom, si je pokrila obraz z rokami ni poklicala Jezusa no Marijo na pomaganje, sestrji, ki sta bili prav tako za vozom, sta vzkliknili druga za drugo: »Uj! Uj!« in se začeli na vse pretege hihitati. Ustavil sem vpreženi kravi, se obesil na zadnje kolo, in to vem, da sem se jezil, ko sem sam postavil voz, medtem ko so ženske še vedno javkale in se kot nore hihitale, namesto da bi mi pomagale pri vozu. Lizika je bila najprej bleda ko stena, potem pa je zardela. Popravljala se je, se ozirala okoli po njivah in potleje za vozom odšla; ni hotela več na travo. Murščka se je sklanjala k njej in ji ves čas nekaj pošepetavala, zdaj s sladkobo zdaj s pomilovanjem na obrazu. Tako so se obnašale, ko da se je ne vem kaj, in to ne vem kakšni grofici pripetilo.

»Térjave ženske!« sem zamomljal, bolj zase ko za nje, in švrknil po kravah; nazaj, k ženskam, pa nisem hotel več pogledati.

Zdaj, po tej žetvi, sem se vedno bolj in večkrat dobil, kako zijam za njimi — za ženskami. Ne toliko več za Tuniko — tega sem se skoraj sramoval. Šmigočev je od maše domov povedal Toplekovima dve- ma, ko sta nas z dekleti prehiteli: »Glej

jih, Toplečki! Hana bo kmalu dobra za pripuščanje, mlajša — mislil je na Tuniko — pa je še cela telička!« Zijal sem za drugimi; a največ mi je bila na očeh Toplečka, to je stara, Zefa. Njo sem gledal, vsaj od kraja bolj iz usmiljenja, zavoljo betežnega Topleka, in bolj iz radovednosti, kako more, tako mlada, prenašati mrtvaka; ženske skraja, razen takrat ob žetvi, skorajda nisem zagledal v njej. Bila mi je ko naša mati, ki so jo prav tako ko našo tlačile skrbi: zavoljo otrok, zavoljo domačije, njo, Toplečko, posebej pa še skrbi zavoljo moža, tudi zavoljo možkega. Prav zavoljo Topleka sem začel hoditi k njim na delo, sem prišel mlatiti.

Prišla je iz hiše, po pocjah, v levi z žganjico, v pravi s kruhom in z velikim krušnim nožem, pogledala spotoma v hlev ter, preden je prišla do nas, do gumne, kjer smo čakali zjutraj na mlatvo, vse povprašala.

»Hana, kako je z dojvo?«

»Podojeno, mati,« je odgovorila Hana na kratko in naglas z gumne, izza mlatilnice, kakor kakšna vprašana šolarica.

»Mleko ste zanesle?«

Z gumne se ni nič oglasilo.

Kmetica se je ustavila.

»Jezus, ne bodita no smešni! Že zadnji-krat so bile komedije. Še ob grunt bomo...«

»No, Tunika, zini!« je trdo, vsako besedo posebej povedala Hana in pogledala

na snopje, kjer je mlajša sestra hitela z razvezovanjem.

»Ti ne moreš,« je vprašala ta jezno. »Bi ti krona padla z glave!« Naglas in proti materi pa se je obregnila: »Ah, saj ste lahko videli. Toliko da niste čez prazne kangle padli. Ko da držimo celo božje jutro roke križem, resnica je...«

Toplečka je dala ljudskim, ki so prišli pomagat, kruha in žganja ter jih začela siliti:

»Vrežite si! Požrite! Dobro požrite, Muršec! Južek, ženske, le! Da boste prišle malo k sebi. Zjutraj se prileže, segreje človeka...«

Ljudje so rezali kruh in nagibali žganjico, sama pa je začela znova s svojim večnim povpraševanjem in še bolj večnimi in vedno enakimi lamentacijami, na kar sta ji hčerki le bolj redko odgovarjali.

»Ste dale juncu krme? Tudi kakšno zrno bi mu lahko prinesle. Ubogo živinče, celo dopoldne se bo vrtelo...«

»Uh, meni bi se pri priči zvrtilo. Trikrat bi šla okoli, nič več,« je rekla Cafova kočarka.

»Beži, beži!« jo je zavrnil Muršec. »Ženski bi se zvrtilo? Ženska zdrži za dva junca.«

Zarežal se je, Toplečka mu je pokimala, da je skoraj res tako.

»Ne vem, kakšen život bi morale imeti, da bi lahko vse prenašale. Otroci, naj bo z moškimi pri hiši količkaj narobe, te sploh

Nekaj o jajcih

Jajca uporabljamo kot dodatek raznim jedem za izboljšanje okusa, povečanje hranljivosti, za vezavo in rahljanje močnatih jedi ter tudi kot samostojne jedi.

Za vezavo zadostuje samo rumenjaki, ki se s tekočino bolje spaja kot beljak. Beljak uporabljamo posebno v dietnih kuhinjah za čiščenje raznih juh. Če je juha motna, stepi beljak, ga stresimo vanjo in ko zakrckne, precedi. S tem se beljak navzame vse nečistoče.

Beljak, kot je znano, uporabljamo za dviganje in rahljanje močnatih jedi. Če ga stepemo v sneg, se pri tem delajo mehurčki, v katere pride zrak, ki potem med pečenjem testo rahlja in dviga. Če damo tako testo v prevročno peč, se mehurčki prehitro odpro; s tem je v testu naenkrat dovolj zraka, ta pa hoče zaradi vročine iz testa in ves proces se dogaja prehitro, še preden je testo dovolj pečeno. Tak kolač pade skupaj, ko ga vzamemo iz peči. Zatorej bodi pozorna! Kadar pečes pecivo, v katerega si vmešala sneg, ga daj v zmerno toplo pečico, da se počasi dviga.

Pri stepanju snega je važno, da uporabljajš zares čist pribor, da ni v njem kapljice rumenjaka. Da bo sneg zares čvrst, dodaj med stepanjem malo soli ali sladkorja. Važno je tudi, da narediš sneg prav v zadnjem trenutku, preden ga vmešaš. Če stoji, se hitro stopi. Sneg moraš vmešati v testo enakomerno, sicer se napravijo luknje.

Jajca sama pripravljamo na razne načine. Nekateri pijejo kar surova, češ da so najbolj zdrava. To je zmotno. Surova jajca je težko prebavljivo, ker se v želodcu sesiri. Če ga vmešaš med mleko ali kavo, je vmes že zrak in se sesiri v majhnih kosmih, ki želodcu ne delajo težav. Pač pa je zelo zdravo mehko kuhano jajce. S tem kuhanjem jajca ne izgubi prav nič svoje vrednosti in tudi želodca ne obremenjuje. Trdo kuhana jajca serviramo navadno s pikantnimi jedmi, jih začini s sardelami, poprom, gorčico. Vse to namreč draži želodec k hitrejšemu delovanju.

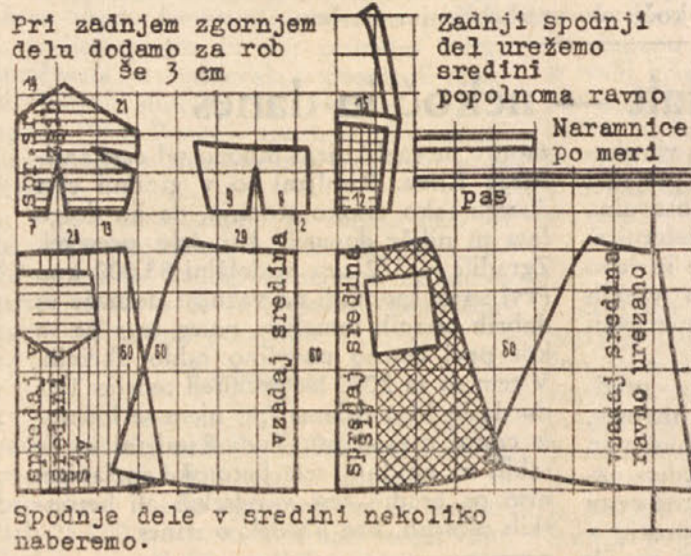
Kadar jajca kuhaš, pazi, da najprej valoma zavro, nato pa jih potegni v stran, da se voda le malo giblje. Taka jajca bodo lepo enakomerno strjena. Sveža jajca in pa v apno vložena pri kuhanju rada počijo. Tu si pomagaj tako, da jih prista- viš v mrzlo slano vodo ali pa jim lupino prebodeš na nekaj mestih z iglo. S tem ima namreč zrak v jajcu prosto pot. Nekateri imajo radi, da ostane rumenjaki še mehki. V ta namen kuhaj jajce šest minut. Nato ga daj v mrzlo vodo, da ga laže olupiš. Če hočeš kuhana jajca servi-

rati pozneje, potem olupljena položi v toplo slano vodo toliko časa, dokler jih ne rabiš. Če hočeš ponuditi jajca na solati, jih kuhaj 8 minut.

O poširanih jajcih govorimo tedaj, če jih ubijemo v vrelo vodo. Toda voda ne sme vreti valoma, temveč le toliko, da se malo giblje. Za dober okus dodamo na liter vode pol kozarčka kisa. Važno je

tudi, da pripravljajš ta jajca v globokem loncu, sicer bi padlo jajce na dno in bi ne obdržalo lepe oblike. Razumljivo je, da za ta način pripravljanja jajc uporabljamo le sveža. Poširana jajca serviramo k sočivju, špinaci ali pa z majonezo. Na isti način lahko jajce tudi scvremo, namesto vode pa vzamemo večjo količino masti.

Dva praktična predpasnika

Prinašamo Vam dva modela predpasnikov s krojem, ki sta zelo praktična, predvsem zaradi tega, ker se zadaj, kakor vidite, popolnoma zapreta. Na ta način si obleke sploh ne zamažemo.

Za prvi predpasnik potrebujemo 2.25 m progaste-ga cefirja 80 cm širine. Spodnji del je nekoliko zvonasto vrezan, zgornji del pa se prilega telesu. Predpasnik ima dva žepa.

Drugi predpasnik je delan iz karirastega blaga, ki ga potrebujemo 1.75 m s širino 80 cm. Spodnji del tega predpasnika je močno

zvonasto ukrojen ter ima tudi dva žepa.

Poslužite se teh krojev in gotovo boste zadovoljne! En kvadratarek na sliki, je en kvadratni decimeter v resnici. Številke pomenijo cm.

roji muh se podijo poleti od tod v stanovanje. In kakšna so stanovanja, kakšen pod, kdaj je bil zadnjikrat poriban, kakšna kuhinja, jedilna shramba?

Pa tudi v mestih dostikrat ni nič boljše. Izobraženci še vedno le prepogosto žrtvujejo preveč svojih skromnih dohodkov za zunanje znake tako imenovanega udobja, dočim je njih dom pust, zanemarjen in ne prav čist.

V takih domovih, v takih okoliščinah ne uspeva nežni človeški cvet.

Razburjenje, prepirl, nerazumevanje okolice, predvsem nesreča v družini globoko vplivajo na čustvovanje otroka in posredno na fiziološko delovanje prebavil, na proces sprejemanja in izločanja hranilnih snovi, na otrokovo rast in njegov razvoj.

Če so stanice zdrave, je zdrav ud. Če so udje zdravi, je zdravo telo. Mnogo družin je srečnih in zdavih, a mnogo jih ni. Še premnogim v začetku sicer zasveti sonce sreče, a kaj kmalu zatone in ostane jim le hlad in tema, v kateri kaj težko uspeva nežni svet, otrok.

Ali jim nismo dolžni nuditi več? Več ljubezni, več požrtvovalnosti, uvidevnosti, več sonca in sreče. Dostikrat je pri otroku pomankanje teka vzrok, da je ta slaboten in se slabo razvija. Temu pa sledi občutek žalosti, zapostavljanja, manjvrednosti, nemožnosti tekmovanja s tovariši. Vse to so sicer čustva, ki ostanejo navadno skrita v podzavest, a imajo prav zato toliko globlji in večji vpliv na pravilno delovanje posrednih organov in organskih sistemov v otroku, tudi na prebavila.

Pomislimo, kako nas grize občutek zapostavljanja, krivice, žalosti, manjvrednosti, nezvestobe življenjskega tovariša, kakršnega koli zapostavljanja. Še žival hira od žalosti zaradi nepravilnega ravnanja, oropana svobode, zapuščen, pa ne bi otrok, ki je še tako neuravnovešen!

(Dalje prihodnjič!)

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Naši otroci morajo biti zdravi in močni

Kot za vsa živa bitja, velja tudi za človeka neizprosni zakon o podedovanju telesnih in duševnih lastnosti. Pogosto naleti šolski zdravnik pri zdravniškem pregledu na manjšega, slabotnejšega otroka. Ko pa povabi očeta in mater, da bi se zaradi otroka z njima posvetoval, prepogosto ugotovi, da so tudi otrokovi starši majhne postave in slabotnejšega ustroja. Ta njihova lastnost se pač podeduje, vendar se s pravilno prehrano, še bolj pa z nego takih otrok, more slabotnost bistveno zmanjšati in podedovane lastnosti vsaj nekoliko spremeniti. Mnogi taki otroci imajo samo nežno okostje in zaradi tega so videti slabotni. Otroci živčno bolnih staršev, staršev slabega, občutljivega živčevja, pogosto podedujejo lastnost, da zaužite hrane pravilno ne izrabijo in zaradi tega ostanejo slabotni. Tudi ta lastnost se da s pravilno nego, predvsem pa z odstranitvijo otroka iz razdražljive okolice, in še če njegovo prehrano nekoliko spremenimo, bistveno izboljšati.

Čistoča telesa, zob, nosa, osebnege in posteljnege perila je predpogoj za zdrav otrokovo razvoje.

To je težak pogoj, ki stavlja izredno veliko zahtev na ramena že itak obremenjene matere — pa ne gre drugače. Paziti moramo, da imajo otroci pred vsako jedjo umite roke,

da si jutraj umijejo zobe, ušesa, vrat in očistijo nohte, da si naši vedni umazanci poleti, ko tekajo bosonogi, vsak večer umijejo noge, sicer pa da vsaj tedensko okopljejo celo telo. Težko je skrbeti za čisto perilo, tako posteljno kakor telesno, za čisto obleko. Trpljenje je s tem, ali...

Starši prevzemamo nase veliko odgovornost za bodočnost naših otrok. Ali je hujše trpljenje in skrb za pravilno nego, vzgojo otrok, kot pa trpljenje očeta in matere, ki morata dan za dnem gledati ob sebi slabotnega, bledega, upadlega ter telesno in duševno za življenje manj sposobnega otroka?

Zdrave in močne otroke imajo predvsem tiste mamice, tiste družine, ki se žrtvujejo in točno skrbje za čistočo svojih otrok. Samo za trenutek se domislimo, kakšen duh veje od čistega, sveže previtega, rdečeličnega otroka! Koliko več pričakujemo, upravičeno, od čistega, lepo počesanega, čisto, čeprav skromno oblečenega otroka, nasmehanih rdečih ustec, krepko izbočenih prsi!

Nadaljnje zdravlilo proti slabotnosti otrok je snaga stanovanja in okolice.

Otroci na deželi so dostikrat blede in slabotni, nič otroškega ni na njih. Zakaj? Nič čudnega! Na dvoriščih ležijo kupi gnoja, stranišča so odprta, greznice le malokje pokrite,

ne poslušajo več ali pa se zarežavajo — sami jih slišite».

Tako je tožila, zanesla kruh s tistim velikim Toplekovim krušnim nožem in s prazno steklenico na hlevno okno, se vrnila, me poiskala z očmi in rekla, skoraj zapljuje, ko da bi bil jaz edini, ki jo uboga pri hiši in na katerega se zanese:

»Južek, napreži nam junčka. Začeli bi«.

Bolj me je poprosila ko mi rekla, zatem pa je že pogledala mimo mene, ko da me ne vidi več, po gumni, po snopju in po mlatilnici, in začela s komandiranjem pred mlatjo. Da, bila je gospodinja, ko ni bilo gospodarja! Toda z menoj — ko da bi mi bila botra ali kakšna teta!

Napregel sem junca in Toplečka je naglala obe dekleti: Hano na snopje razvezovat, Tuniko s snopja, gonit junca. To ni bilo po volji niti tej niti oni, obe sta si že poiskali svoje delo pri mlatvi. Hana je nameravala spuščati snopje v mlatilnico, hotela je mlatiti. To zadnje delo je prevzela Toplečka sama, gospodinja; včasih je stal na tistem mestu, za mlatilnico, Toplek; to je bilo mesto za gospodarja. Dekleti sta se nekaj obotavljali, a sta vseeno odšli vsaka k svojemu delu.

»Tu imaš junca!« sem rekel Tuniki, malo jezen zavoljo njunega obnašanja z materjo, in ji zaukazal: »Goni!«

Pogledala me je znenada, ko da bi me hotela prestreliti z očmi, zatem pa je po-

tegnila junca k sebi in mahnila z bičem po njem.

Začeli smo z mlatjo. Mlatilnica je počasi zadrdrala, se pognala in zapela.

Tunika je nekaj časa švrkala po govedu, zatem pa sedla na oje od vitja in zapihala oči v shojeni kolobar okoli vitla, ko da bi ničesar več ne videla, ko da bi ji bilo skratka deveta briga, kako na gumni mlatijo.

Hana je z jezo trgala povsela s snopov, se na široko prestapljala po snopju in metala razvezane snope pred mater — na mizo za mlatilnico.

Toplečka je rahljala snope in spuščala slamo med klinaste zobe.

Znenada je močno udarilo, mlatilnica j na mah znižala glas, toliko da se ni ustavila. Vse se je ozrlo, na mlatilnico in na Toplečko. Kmetica je hitro, z vajeno roko dvignila zgornje zobe na mlatilnici, otrebila slamo z njih, jih spustila in se nasmehnila proti ljudem, ko da bi hotela reči: nič ni bilo, samo povsela! Ko je stroj znova zapel in je slama znova letela izpod njenih prstov med zobe, je v presledku med dvema snopoma zavpila — drugače zavoljo tulečega drdranja in zdrsanja ne bi slišali.

»Hana, povsela razvezuj!«

Hčérka je slišala materin glas, kajti malo je postala s snopom, ki ga je potegnila izpod nog, potem pa se ni več zmenila.

»Snope, povsela razvezuj!« je še ensrat zavpila Toplečka. »Si slišala?«

»Jaz jih razvezujem,« je zavpila Hana nazaj in se obregnila: »Tiste skraja je Tunika razvezala.«

»Oha!« je zaklicala zategnjeno ona zunaj, na vitlu, da se je začel junec ustavlja in z juncem vred mlatilnica. »Kaj sem jaz? Jaz sem svoje razvezala.«

Zdaj je vse na gumni pogledalo na vitel in na gonjačico.

Videl sem, kako so kmetico spreletavale barve, in res ne vem, kako bi se vse to končalo, za Tuniko ali za Hano, vseeno za katero, obe sta trmoglavili in nagajali, res ne vem, kaj bi ženska storila s hčerama, da ni Tunika švrknila po juncu, medtem ko je morala kmetica začeti naglo in z obema rokama naravnati slamo med zagnano zobovje.

Vseeno pa je nastal po tem kratkem zapletljaju nekak mir, nekaka znosna tihoča; ko da bi obe dekleti čutili, da sta šli predaleč, ali vsaj to, da je za dopoldne dovolj.

Pobiral sem omlačeno slamo z razsohami in Cafovki izpred nog — ta, Cafovka, jo je ogrebala z grabljami z namlačene pšenice izpred mlatilnice — jo natikal in odnašal z gumne na kopico. Muršec je poprijemal slamo, plesal z njo okoli žrdi, se prestapljal in tlačil in vlekel kopico v klobuk. Tam pa tam je pri

prestopicavanju zamahnil s slamo okoli sebe, se pravi, zamahnil je okoli srajce, potegnjene iz hlač in povedal:

»Vse jo martra, babino.«

To je, Toplečko.

»Težko je za takšno žensko, če nima drugega ko kosti v postelji. Gledam jo, vidim jo: ko mačka se je potajila. Ko mačka, ki čaka, kdaj, kdaj... Varji se, mišjak, meso je sladko! Ha-ha-ha!«

Stari se je zasmel, se pogladil po redkih kocinastih brkih in odplesal okoli žrdi.

Ali pa se mu je kmetica znenada zasmilila.

»A, kaj si hoče, prepozno se ji je to pripetilo. Zdaj je že tako, da ji bosta dekleti jez glavo zrasli. Frklji, kaj dekleti, pravi zeleni frklji! Kaj ve takšno, zeleno, kaj je življenje!«

Natikal sem slamo in jo, Toplečko, gledal; imel sem jo celo jutro, do južine, na očeh. Tisto zavoljo deklin je požrla. Stisnila je ustnice in take, tako stisnjene, potem tudi dolgo obdržala; lahko tudi, da zavoljo prahu, ki se je začel dvigati izpred mlatilnice pa tudi z mize pred njo, ko je razgrinjala razvezano snopje in ga s pametjo, snop za snopom, spuščala v vrteče se zobe. Pšenica je bila smetljiva, posebno tisti snopi, ki so jih pozele na spodnjih ogonih.

(Se nadaljuje)

En primer med mnogimi

Pred par tedni sem prišel z enim našim krajevnih predsednikov na pogovor o donosnosti njegove kmetije. Tožil je, da z denarjem ne pride več skupaj in da mora iz leta v leto posekati in prodati več lesa.

Ko sem potegnil svojo beležnico ter ga pričel spraševati in zapisovati podatke njegove kmetije, me je poprosil, da bi „malo preračunal in mu napisal potrebne nasvete“. Njegovi želji sem ustregel. Ker pa njegov primer ni osamljen, ne bo odveč, če ga tudi na tem mestu preomotrimo.

Legra posestva

Posestvo leži okoli 1.100 m visoko na grebenu gorovja v Karavankah. Dobra polovica kmetijskih zemljišč (predvsem njive) leži na severni senčni strani grebena, dočim so ostala kmetijska zemljišča (travniki) na bolj strmi sončni strani grebena. Poslopja so na grebenu. Zemljišča so arondirana.

Donosi posestva

Kmetijska zemlja se izkorišča: ca. 2,5 ha njiv, 7—8 ha travnikov in pašnikov. Gozda je 10 ha. Razpored rastlin na njivah in njihov donos pa sta naslednja:

25 arov krompirja	28,0 q = 112,00 q/ha
60 arov rži	7,8 q = 13,00 q/ha
60 arov pšenice	9,0 q = 15,00 q/ha
80 arov ovsa	10,0 q = 16,60 q/ha
40 arov detelje	13,5 q = 33,75 q/ha

Donos na travnikih:

400 arov	75,0 q = 18,75 q/ha
----------	---------------------

Letni dokup gnojil: 300 kg thomasove moke, 100 kg kalijeve soli in 100 kg nitramoncala.

Posestvo redi: 2 vola, 3 krave, 4 jalovine, 5 prašičev in 20 ovc. Prašiči so za domači zakol, ovce redijo zaradi volne. Povprečno dá ena ovca 1 kg volne, polovico od tega prodajo in sicer po 30.—šil. za kg.

Letni dokup krmil: 600—700 kg koruze in 200—300 kg otrobov.

Družino sestavljajo: gospodar, ki je star 72 let, gospodinja in štiri dekleta. Vsi delajo na kmetiji. Skupno torej 6 oseb.

Pregled donosnosti kmetije

1. Prehrana družine:

Če računamo, da pojé ena oseba na dan samo 30 dkg kruha, potem potroši družina okroglo 660 kg rženega kruha na leto, kar v kalkulaciji 1 kg rži = 1 kg kruha pomeni, da zadošča pridelek rži za prehrano in seme. V primeru, da odpade na osebo in dan 20 dkg pšenične moke, je potrebuje družina ca. 430 kg, kar pomeni, da pridelek pšenice krije potrebo družine, za trg je vendar ne preostane.

Od pridelka krompirja odpade ca. 500 kg za hrano, za seme pa ga je potrebnih 700 kg, tako da ga za krmiljenje prašičev ostane še ca. 1.600 kg.

Meso za prehrano dajejo prašiči, katerih ima posestvo 5, ki jih z domačim krompirjem in dokupljenim koruzo in otrobmi težko opita na 100 kg teže. Potemtakem prašiči ne dajo tržnega donosa, pač pa jih ima lahko samo za domače potrebe, pri čemer pa mora za dokup krmil izdati še ca. 1.700.—šil.

Potrebo po mleku krijejo 3 krave brez nadaljnega.

2. Donosi živinoreje:

V poletnih mesecih krme ne primanjkuje. Zimsko krmiljenje traja v tem primeru povprečno 240 dni.

Med govejo živino je 5 odraslih živali, zakar je v teh 240 dneh v vzdrževalni krmil potrebni 360 kg beljakovin in 3.600 kg škrobnih vrednosti. Mlada goveda (ki jih je na posestvu 4) pa potrebujejo za uspešno rast v tem času ca. 360 kg beljakovin in 2.350 kg škrobnih vrednosti.

Poleg 450 kg beljakovin in 3.240 kg škrobnih vrednosti v senu pa razpolaga posestvo še z nadaljnjimi 135 kg beljakovin in 1.500 kg škrobnih vrednosti, ki jih ima v ovsu in v slami. Ker pa je to (razen eventual. vejnika) vsa krma, s katero posestvo razpolaga, je **krma osnova za uspešno in donosno rejo goveje živine absolutno prenizka**. Na kakšno tržno proizvodnjo mleka v zimskem času ni računati, ker ga bo verjetno komaj za domače potrebe. Za prodajo ostane samo mleko poletnih mesecev (od sredi maja do sredi septembra). Računajmo, da se v tem času na posestvu namolze dnevno 18—24 l mleka in ga preostane za prodajo 10 litrov, kar da v 120 dneh skupni izkupiček 1.920.—šil.

Kot edina pomembna veja tržne proizvodnje preostane prodaja klavne goveje živine. Z ozirom na prilike posestva (področje poletne paše) lahko le-to postavi v letnem povprečju na trg ca. 1.000 kg žive teže, kar zneso 9.000.—šil. K temu še pride letno 10 kg volne ter 6—8 ovc = 1.800.—šil.

3. Tržna proizvodnja in tržni brutodonos:

Tržna proizvodnja posestva daje potemtakem letno 12.720 šil. brutodonosa. K temu pride še letni prirastek v gozdu (10 ha × 2 m³ × 350) = 7.000.—šil. Skupno torej 19.720.—šil.

Pri 6 osebah znaša torej tržni brutodonos na osebo in mesec 274.—šil.

Od tega brutodonosa odpade 1.700.—šil. za nakup krmil tako, da ostane na osebo in mesec samo še 250.—šil.

Ta brutodonos krije komaj tekoče potrebe človeka po denarju. Če ga smatramo poleg hrane in stanovanja kot zaslužek za celotno delo, moramo priznati, da je izredno nizek.

Za kritje vzdrževanja potrebnih poslopij in orodja, za davke in druge gospodarske izdatke mora posestvo segati po lesu preko mere, ki jo dovoljuje letni prirastek.

Pogoji zaboljšanje donosnosti kmetije

Prva značilnost kmetije je, da med poljskimi rastlinami zavzemajo okopavine (krompir) komaj 10% površine, krmne rastline pa 16%. Temu nasproti zavzemajo žita 74% površine. Med žiti najdemo rž, ki pri nas že v dolini nima pogojev za uspešno donosnost. Druga značilnost je, da posestvo letno izda za krmila 1.700.—šil. dočim izda za gnojila le okroglo 400.—šil. ali 40.—šil. na hektar kmetijske površine. Tretja značilnost pa je njena izredno ugodna lega za obdelovanje zemlje z vrvnim vlačilom (Seilzug), ki ga pa zaenkrat na kmetiji še ni. S pomočjo vravnega vlačila bi ne bilo olajšano samo delo na kmetiji, temveč bi bilo tudi mogoče travnik na sončni strani grebena spremeniti v njivo, s čimer bi se pridobilo najmanj 1 ha njivske površine.

Nov kolobar kmetijskih rastlin je prva zahteva, ako hoče kmetija več donošati. V novem kolobarju je treba že ob sedanjih površini njih odmeriti krompirju vsaj 70 ar površine. Prav tako je treba površino detelje povečati na 70 arov, površino žita pa skrajšati na ca. 1 ha. Namesto rži je treba poskusiti ječmen, če ne gre jazi, bo morebiti šel ozimni. Oves je treba brez nadaljnega nadomestiti z deteljo, ki daje več beljakovin.

Kolobar s povprečno parcelo 35 arov bi potemtakem izgledal:

1. leto 35 arov krompir
2. leto 35 arov ječmen
3. leto 35 arov deteljnotravna mešanica
4. leto 35 arov deteljnotravna mešanica
5. leto 35 arov ječmen
6. leto 35 arov krompir
7. leto 35 arov pšenica

V okviru tega kolobarja naj dobi krompir vedno ca. 100 q hlevskega gnojila.

Gnojilni načrt v prvem letu novega kolobarja pa bi zahteval še gnojenje z gnojili in sicer

krompir (70 arov)	
700 kg superfosfata	
300 kg patentkalkija in	
event. 150 kg nitramoncala	
= šil. 860.—	
detelja oz. det. travna mešanica (70 arov)	
700 kg thomasove moke	
300 kg kalijeve soli	
= šil. 660.—	

Ta znesek ni niti tako visok, kakor znaša dosedanjí povprečni dokup krmil in gnojil. Ostane še vedno 580.—šil., s čimer pa je mogoče pognojiti ječmen (v petem letu) s 350 kg Thomasove moke in 150 kg kalijeve soli. Kljub temu pa bo izdatek še vedno za 250.—šil.

Senčna stran (2,5 ha)

1. leto 40 arov krompir
2. leto 40 arov ječmen
3. leto 40 arov deteljnotravna mešanica
4. leto 40 arov deteljnotravna mešanica
5. leto 40 arov krompir
6. leto 40 arov ječmen.

Ta nadaljni ukrep bi se v pridelkih prikazal takole:

krompir	80 arov	160,0 q ali 30,0 q več
det. tr. meš.	80 arov	56,0 q ali 6,0 q več
ječmen	80 arov	16,0 q ali 2,0 q več
pšenica	50 arov	7,5 q ali 2,5 q več
krmna meš.	50 arov	80,0 q zelene mase

To bi pomenilo možnost opitanja nadaljnjih 2 prašičev (2.200.—šil.) ter povišanje pridelka mleka za ca. 2.800 litrov (4.400.—šil.) ali 360 kg govejega mesa (3.240.—šil.). S tem bi se že pri enem samem hektarju njive na mestu, kjer zaradi proti soncu obrnjene strmine ni pričakovati vidnega pridelka sena, tržni brutodonos kmetije dvignil za nadaljnjih 5.000.—šil.

Zaključek

Pričujočo kmetijo je s tremi ukrepi mogoče spraviti do boljše donosnosti.

Prvi in drugi ukrep — sprememba kolobarja in pričetak z intenzivnim gnojenjem — sta med seboj povezana in ju je treba izvesti istočasno. Ker v bistvu ne povzroča novih izdatkov, ju je mogoče izvesti takoj.

Tretji ukrep — to je nakup vravnega vlačila — bi že zaradi delovnotehničnih težav, ki jih bo sprožila višja donosnost, moral slediti v najpoznejše treh letih. Vendar tudi ta ukrep ne bi sprožil posebnih gospodarskih izdatkov, ker bi se njegovemu nakupu že prispeval višji tržni brutodonos prvih dveh let.

Svojo krono pa bi gospodarstvo kmetije dobilo s silosi za krmo, ki z višjim pridelkom beljakovin omogočajo nadaljnji dvig živalske

šil. manjši kakor je bil doslej za krmila in gnojila.

Preostrali hlevski gnoj pa spada na travnike.

Uspetih dveh ukrepov bi se v jeseni pokazal približno tako-le:

rastlina	pridelek v q
krompir	ca. 130
det. trav. mešanica	ca. 50
ječmen	ca. 14
pšenica	ca. 5

Če predpostavljamo, da bi pridelek travniškega sena v prvem letu ostal isti kot doslej, bi za govejo živino na ta način pridelali:

	beljakovin	škerb. vred.
travniško seno	ca. 330 kg	ca. 2.200 kg
seno det. tr. mešan.	ca. 325 kg	ca. 1.500 kg
	655 kg	ca. 3.700 kg
+ slama	48 kg	ca. 900 kg
	703 kg	5.600 kg

Stokrmo bi sedanje število živine šele pošteno prekrmili, vendar tržnih viškov mleka v prvem letu še ne bi bilo. Iz tega pa sledi zaključek, da je prav, da smo v prvem letu dali na travnike hlevski gnoj in da moramo v drugem letu dati na isto površino travnikov tudi še umetna gnojila (na hektar ca. 700 kg Thomasove moke in 300 kg kalijeve soli = 660.—šil.). V tem primeru pa bi potem v dobi zimskega krmiljenja dosegli 1.500 l mleka več kot doslej. V denarju povedano pomeni to 2.400.—šil.

Za prašiče pa bi posestvo pridelalo 10.500 kg krompirja in 1.300 kg ječmena.

S to krmo je mogoče opitati na 100 kg teže 9 prašičev, poleg tega pa še ostane za pitanje goveje živine ali za prodajo ca. 3.000 kg krompirja. Od 9 opitanih prašičev bi šli 4 na trg in bi vrgli 4.400.—šil.; 3.000 kg krompirja pa bi dalo nadaljnjih 1.500.—šil., torej skupno 5.900.—šil.

Gospodarski uspeh teh ukrepov

Tržni brutodonos bi se od 13.020.—šil. po teh ukrepih že po prvem letu povišal na 18.920 šil.

Pri tem bi bil seveda potreben dokup ca. 650 kg rži, kar zneso ca. 1.500.—šil.

S tem, da posestvo namesto dosedanjih krmil kupi gnojila in da spremeni kolobar, je uspeh že v prvem letu več kot prodoren. Z 1.850.—šil., ki jih posestvo uporabi za gnojila, bi bil v istem letu ob odštetu denarja za nakup rži tržni brutodonos za 4.400.—šil. višji, kakor pa prej, ko je posestvo porabilo 2.100.—šil. za krmila in za trohico gnojil. Ob istem izdatku za gnojila v naslednjih letih pa je upravičena trditev, da bi se tržni brutodonos v par letih dvignil od 13.020.—šil. na 26.000.—šil.

Vrvo vlačilo

Že prej smo opozorili na to, da je mogoče z vrvnim vlačilom še povišati donosnost te kmetije. Že samo s tem, da bi z vrvnim vlačilom posestvo pridobilo na sončni strani grebena 1 ha njivske površine, bi bilo mogoče pridelke znatno zvišati. Nato bi bilo treba na njivah vpeljati 2 kolobarja in sicer enega za senčno, drugega pa za sončno (bolj strmo) stran:

Sončna stran (1 ha)

50 arov krmna mešanica
50 arov pšenica

PRAVNE ZADEVE

V PRIMERIH

Slabo zavarovanje — dvojna škoda

III.

V zadnjem članku smo še brali, da je Urbanc vprašal zvedenega znanca Ovcarja, če mu more povedati, kako se plačuje odškodnina za stvari, ki so zgorele v zavarovalnici tega ni javil. Ovcar mu je to vprašanje takole pojasnil:

»Če ni kaj drugega dogovorjeno in podpisano, so zavarovane samo stvari, ki so lastnina zavarovanca, ali če jih je dobil s pridržkom lastnine od koga drugega, ali če jih je morda prodal in kupec zavarovalnici tega ni javil. Kar se pa tiče pohištva in orodja, so obenem zavarovane tudi stvari vseh drugih domačih in delavcev, ki živijo v zavarovancem v skupnem gospodarstvu ali v istem kraju izvršujejo svoj poklic. To velja tudi, če zavarovane svoje stanovanje v okviru Avstrije spremeni in celo med preseljevanjem.

Podlaga temu in pogoj za plačilo odškodnine v primeru nesreče pa je, da se sprememba stanovanja zavarovalnici naznani takoj ali vsaj najdalje tekom štirinajst dni. Isto velja, da se spomnim še na drug slučaj, če zavarovane kako zavarovano stvar prodaja.

Ako se prodaja zavarovalnici ne javi takoj in se nezgoda zgodi pozneje kot po enem mesecu, ko bi bila morala zavarovalnica sprejeti poročilo o prodaji, se lahko zgodi, da zavarovalnica vsako odškodnino odkloni, ker **smatra pogodbo za razrešeno**. To samo tedaj ne sme, če je o prodaji zvedela od tretje strani in sicer že takrat, ko bi bila morala to zvedeti od prodajalca ali kupca. Zavarovalnica ima namreč pravico, da pri spremembi zavarovanca (pri prodaji gre zavarovanje naprej na ime kupca) novemu lastniku prodane stvari odpove zavarovalno pogodbo; če se pa te pravice ne posluži, pa tudi ne more razveljaviti pogodbe. Najbolj varno je torej, da zavarovane tudi tako spremembo lastnine takoj naznani zavarovalnici in sicer, kakor vedno, z rekomandiranim pismom! K temu slučaju moram še pripomniti, da ima tudi novi lastnik (kupec, ali kdor je na ta ali drugi način postal novi lastnik) istotako pravico, da pogodbo v roku enega meseca odpove in sicer navadno do konca tistega leta, razen če ni vedel, da teče kako zavarovanje; ko pa to zve, mora to takoj storiti, če hoče, da odpoved velja!«

»Presneta reč,« pravi na to Urbanc, »to je pa mnogo, kar si je treba zapomniti! Danes že v drugič sedimo skupaj in vedno zvem kaj novega. Vsakokrat nekaj si bom že zapomnil. Prej si rekel, da velja, če ni kaj drugega dogovorjeno in podpisano. Če prav razumem, je torej premalo, če se samo z zastopnikom zmenim; pa saj zastopnik tudi nekaj pomeni?!«

Ovcar: »Seveda je njegova dolžnost, da pogodbo pripravi, poučuje in zve kaj in kako visoko hoče kdo eno ali drugo reč zavarovati. Tudi premije pravilni zastopnik lahko kasira, če je to v navadi. Če se pa vsega ne zapiše, kar zavarovane želi in misli, tudi če se o tem govori, je zgubljeno, ker velja to, kar stoji v pogodbi in kar podpišeš! Saj zastopniku tudi ni mogoče, da se pozneje enkrat na vse spomni, ko ima posla z različnimi strankami. Če v pogodbi stoji, da je na primer hiša zavarovana z vsem, kar je notri, pa s tem še ni rečeno, da je zavarovan tudi denar, ali da bi bilo zavarovano zlato, srebro in slične dragocene stvari, kak prstan z žlahtnim kamnom in tako dalje. Vse to bi se moralo posebej zapisati v pogodbo in bi bila potem tudi premija višja.

Nekako drugače pa je če se gotove stvari posebej zavarujejo in se potem tudi kraj, kjer so, natančno zapiše. Ako se jih pa iz teh prostorov odstrani, razen samo mimogrede, ugasne zavarovanje.

Plemenski sejem v Lienzu

Pinzgavska rejska zveza za Koroško in Vzhodno Tirolsko priredi v petek, dne 15. aprila t. l. v Lienzu sejem plemenske živine. Na sejem bo prignanih 100 bikov in 60 krav in telic. Vse živali so preiskane na Bang in Tbc.

Gorski kmetje pozor!

Subvencije za nakup vravnega vlačila

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo podeljuje preko Kmetijske zbornice subvencije (30 % od nakupne cene) za nakup vravnega vlačila (Seilzugaggregat), k njemu potrebnega pluga in brane ter potrebnega ročnega orodja.

Pravico do te subvencije imajo vsi gorski kmetje. Tozadevno prošnje je treba vložiti do 31. julija 1955 pri pristojni okrajni kmečki zbornici.

Po odobreni subvenciji se denar izplača, čim je prosilec predložil računsko potrdilo o prevzemu kupljenega vlačila in priključkov. Račune je vendar treba predložiti najpozneje do 31. 12. 55.

Blaz Singer

NEON - AUSTRIA

A. RUDALIGS, Klagenfurt

Villacher Straße 3 / Telephon 30-03

Neon-Lichtreklame Raumausleuchtungen Laboratoriumsbedarf

Erste und einzige Glasbläserei Kärntens

„Elblhof-enodnevni piščanci“
vedno najboljši in zaželjeni
vsako sredo in četrtek
razpošiljanje in oddaja
Vse gospodarske pasme
Geflügelarm „Elblhof“ F. u. J. Zuber
CELOVEC - KLAGENFURT

Alois Caviola

tapetnik in dekorater

CELOVEC - KLAGENFURT
Karfreitstrasse 13 tel. 39-5-41

želi vsem svojim naročnikom
in odjemalcem
prijetne velikonočne praznike!

Vodilna biša oblek na Koroškem Vas vabi na obisk!

Našli boste zdaleka največjo izbiro,
zato tudi najnižje cene

KLEIDERHAUS Adolf Preis & Söhne

CELOVEC - KLAGENFURT, Alter Platz / na vogalu Wienergasse

Vesele praznike želi

Josef Pözl

steklo, porcelan, beloprstena posoda;
hišno in kuhinjsko orodje;
gradbene in portalne osteklenitve
velvetrgovina za steklene plošče

CELOVEC - KLAGENFURT
Lidmanskyygasse 13 telefon 57-81
Karfreitstrasse 12

Allen meinen

sehr geschätzten Kunden
ein frohes Osterfest!

Hans Wunderle

Bau- und Maschinenschlosserei
Klagenfurt
Ferd.-Seeland-Strasse 16

**Das Haus der guten Möbel
4 Vorteile**

- Riesenauswahl - über 100 Ausstattungen
- Die besten und billigsten Möbel Österreichs
- Hartholzschlafzimmer nur 3900 Schilling
- Ratenzahlung ohne Aufschlag, ohne Zinsen
- Zustellung frei Haus mit eigenem Spezialauto

STADLER-MÖBEL
KLAGENFURT

Mestni gradbeni mojster **Alois Rinagl**
in dipl. ing. **Rudolf Moser**

Gradbeno podjetje za stavbena
in inženirska dela

CELOVEC - KLAGENFURT
Rosentalerstraße 17 / telefon 56-28

DRVA - bukev, brezo, smreko,
borovec kupi trgovina s premo-
gom Kahlhofer, Celovec-Kla-
genfurt, Alter Platz 5, telefon
55-62.

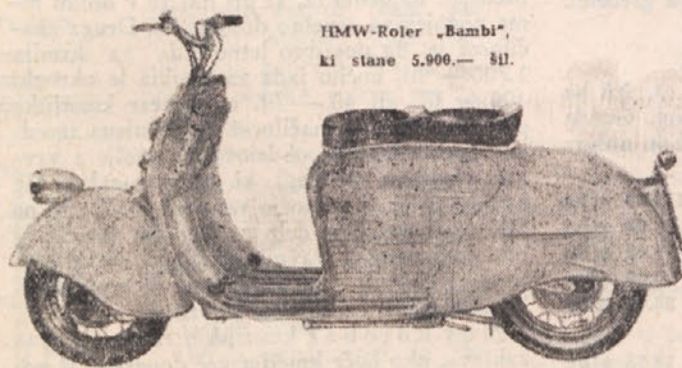
Izdelki malih motorjev tovarne v Halleinu osvajajo trg

V Avstriji je kmalu po vojni pričela akcijska družba tovarne motorjev v Halleinu izdelovati male motorje za kolesa. Proizvodnja je ves čas naraščala. Vedno več motorjev je zapuščalo tekoče trake tovarne. Decembra 1954 je bil izgotovljen 100.000-či HMW-motor. V kratkih letih je uspelo ustvariti zmogljivo avstrijsko industrijo Moped- in malih motorjev ter je zavzela znamka »HMW« na avstrijskem dvokolesnem trgu v kratkem času vodilno mesto.

V tovarni je danes zaposlenih nad 600 uslužbencev, ki izdelujejo motorje do 75 cm ter ogrodja koles za te motorje. Tuzemske kupce preskrbuje s temi motorji

kvaliteti izdelkov, na drugi strani pa doseženim uspehom na športnih prireditvah v zadnjih letih v Belgiji, na Holandskem, v Švici, Italiji in na Portugalskem. Povpraševanje inozemstva, posebno za novim Moped-motorjem za vgraditev HMW 50, je tako narastlo, da se je morala tovarna odločiti, da do nadaljnega ne bo sprejemala inozemskih naročil, da bo mogla vsaj deloma zadovoljiti tuzemske odjemalce.

Iz cenika HMW-modelov 1955 je razvidno, da stane kolo z vgradnim motorjem »Fuchs« vzorec FM 40 S 1.400 šilingov; HMW-Moped »Superluxus« 23, vzorec 50 S, 3.900 šilingov. HMW-Moped »Sport« 23, vzorec 50, 3.600 šilingov, HMW-Moped »Luxus« 26 vzorec 50 L, 3.600 šilingov, HMW-Volksmoped« 26, vzorec 50 T 2.800 šilingov, HMW-Moped »Transport« vzorec 50 T 4.300 šilingov, HMW - lahko motorno kolo »Wiesel« vzorec 75 LM 5.000 šilingov in HMW-Roller »Bambi« vzorec 75 R 5.900 šilingov.

HMW-Roller „Bambi“, ki stane 5.900.— šil.

okoli 900 strokovnih trgovcev na področju, ki obsega vso državo.

Odlična kvaliteta izdelkov tovarne v Halleinu pa si je osvojila tudi trg v številnih evropskih in prekoceanskih deželah. Na inozemske trge pošiljajo nad polovico vseh izdelkov. Veliko povpraševanje po proizvodih halleinske motorne tovarne v inozemstvu je pripisati tej dobri

Na podlagi sporazuma med nekim kreditnim zavodom in tovarno je mogoče izdelke nabaviti tudi z odplačili na obroke. Ta zavod dovoljuje kupcem kredit do 90 odstotkov kupne cene, ostanek, to je 10 odstotkov, pa je treba plačati kot naplačilo v gotovini. Denarni zavod dovoljuje kredit na podlagi potrdila o zasluzku kupca ter lahko traja vračilna doba do dveh let.

HANS HARLANDER & SINOVI

CENTRALNE KURJAVE / SANITARNE NAPRAVE
POREČE - PÖRTSCHACH, Hauptstraße 228 / telefon 224
CELOVEC - KLAGENFURT, Villacherstraße 4 / telefon 26-62

„BRILETT“

Metall-Reflexbuchstaben
ges. gesch. - bzw. zum Patent angemeldet

Alleinerzeuger für Österreich
SCHILDER-BRISKER
KLAGENFURT
Waidmannsdorfer Straße 2

mestna garaža
in delavnice

Franz LIEGL

Tankstelle
Celovec - Klagenfurt, Völkermarkterring 14

oddaja bencina
in dizel-olja

Hladilne omare in hladilne naprave,
točilne omare, naprave za sladoled, najboljše pri

JULIUS RIVA Celovec - Klagenfurt, Rosentalerstraße 17
Brezplačna posvetovanja in načrtovanja

Osem našim odjemalcem priskrbene velikonočne pozdrave!

PLACH STOFFE Celovec - Klagenfurt

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 5.30 Začetek oddaje - 5.50 Kmečka oddaja - 6.00 Glasbeni pozdrav - 7.00 Jutranji koncert - 7.55 Marsikaj zvenecega - 9.00 Pozdrav nate - 10.00 Roman za ženo - 10.10 Medigra - 10.15 Solska oddaja - 10.45 Mali koncert - 11.00 Solska oddaja - 11.20 Medigra - 11.25 Solska oddaja - 11.45 Oddaja za podeželje - 12.02 Pestro namešano - 13.00 Opoldanski koncert - 13.45 Objave - 13.55 Slovenska poročila in objave - 14.25 Specialno za Vas - 15.00 Solska oddaja - 17.00 Kulturne vesti - 17.30 Popoldanski koncert - 18.00 Radio nasveti - 19.55 Lokalna poročila - 00.05 Nočna oddaja.

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 19.45, 22.00, 00.00.

Sobota, 9. april:

9.00 Liturgija velike noči (slov.) - 14.00 koncertna ura - 17.00 Prima izbor - 19.40 Šport iz vsega sveta - 20.05 Veder predtakt.

Nedelja, 10. april:

7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) - 9.00 Operni koncert - 11.05 Nedeljski feljton - 11.30 Čez gore in doline - 13.00 Pomladno petje - 17.30 Komedijska - 18.55 Nedeljski šport.

Ponedeljek, 11. april:

7.20 Od pesmi do pesmi - od srca do srca (slov.) - 9.00 Vesele note - 11.30 Vedrost

RADIO PROGRAM

RADIO LJUBLJANA

in veselje za vse - 16.30 Evropa pleše - 17.30 Juriš na Himalajo - 20.00 „Raskava srajca“ (ljudska igra).

Torek, 12. april:

8.45 Zdravniško predavanje - 10.00 Mir na begu - 14.00 Zdravniški vedež. Rožanski trio - 15.30 Veseli akordeonski zvoki - 16.30 Klavirsko igračkanje - 19.15 Velika šansa - 20.00 Most v San Luis Rey (prizori).

Sreda, 13. april:

11.00 Iz domačih industrijskih obratov - 14.00 Iz domačih logov (slov.) - 15.45 Za vesele male ljudi - 18.45 Slovenske popevke - 20.05 Peljemo se s potovalnim uradom - 21.00 Lovci na čaplje.

Četrtek, 14. april:

8.45 Avstriji v inozemstvu - 10.15 Iz preteklih dni - 11.00 Prijatelj dobra knjiga - 11.25 Zdravnik in ti - 14.00 Razvojne črte slovenske proze (XIV) - 19.30 Philipsrevija.

Petek, 15. april:

11.00 Za boljše izgled v poklicu... - 14.00 Trdi orehi, uganke za staro in mlado (slov.) - 15.45 Otroška ura - 16.30 Adalbert Vessely igra na citre - 18.45 Polke in valčki za vesele ljudi (slov.) - 20.05 „Vampir“ (vesela satirična igra).

Dnevne oddaje razen ob nedeljah: 5.00 Dobro jutro, dragi poslušalci - 6.30 Pregled tiska - 7.10 Jutranji orkestralni spored - 7.30 Gospodinjinski nasveti - 7.40 Zabavna glasba - 11.00 Radijski koledar - 12.00 Kmetijski nasveti ali kmetijska univerza - 12.45 Zabavna glasba - 13.00 Zeleli ste - poslušajte! - 14.10 Melodije za razvedrilo - 15.15 Lahka glasba - 16.10 Utrinki iz literature - 16.30 Zeleli ste - poslušajte! - 19.00 Radijski dnevnik - 23.00 Oddaja za tujino.

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 9. april:

11.45 Pesmi za naše male - 12.10 Slovenske umetne in narodne pesmi - 13.30 Glasbeni mozaik - 15.40 Slovenska narodna glasba - 16.20 Zaigramo in zapojmo - 18.15 Vesele slovenske pesmi - 20.00 Zabaven sobotni večer.

Nedelja, 10. april:

8.15 Domače pesmi - 9.00 Pravljska o lesenem pticu - 9.30 Sprehod po starem Dunaju - 12.10 Venček slovenskih narodnih pesmi - 13.00 Pol ure za našo vas - 13.30 Zeleli ste - poslušajte! - 15.30 Po naši lepi deželi - 16.00 Zaplešite z nami - 16.45

Slovenske narodne - 17.30 Radijska igra - 21.15 Večerni operni koncert.

Ponedeljek, 11. april:

6.35 Polke in valčki - 11.15 Čez črni kontinent - 14.40 Slovenske narodne pesmi - 16.00 Tisoč pisanih zvokov - 16.30 Zdravstveni nasveti - 18.00 O potresih - 18.45 Partizanski pozdravi.

Torek, 12. april:

6.35 Slovenske narodne - 11.15 Cicibanom dober dan! - 12.10 20 minut z Veselimi godci - 15.15 Šopek znanih melodij - 18.30 Športni tednik - 20.30 Radijska igra.

Sreda, 13. april:

11.15 Zvesti tovariši - 12.10 Godba na pihala - 15.15 15 minut z Avguston Stanikom - 16.30 Modni kotichek - 18.00 Mednarodna radijska univerza - 20.00 Opera.

Četrtek, 14. april:

6.35 V pesmi in plesu po Jugoslaviji - 12.10 Slovenski ljudski plesi - 14.30 Pesem planin - 16.20 Iz oper in baletov - 18.10 Pesem skozi stoletja - 20.15 Četrtek večer domačih pesmi in poskočnih napevov.

Petek, 15. april:

11.15 Jeleček-zlatorogec - 12.10 Priredbe Franceta Marolta - 16.00 Za pionirje - 16.30 Za prijetno popoldne - 17.15 Koncert po željah - 18.45 Vedre melodije - 20.00 Tedenski zunanepolitični pregled - 21.00 O morju in pomorščakih - 21.30 Plesna glasba.